Ёшларнинг ижтимоий-сиёсий газетаси

Туркистон бир, ватан бир

Туркистон

1993 йил 7 сентябрь • Сешанба • № 103 (14131) ترکستان TURKİSTAN Сотувда эркин нархда

ХИРМОНГА ТЎКИЛДИ ПАХТА

Деҳқоннинг куни туғди. Энди бу ёғига чоп-чоп, югур-югур. Далага боради, уйига келади. Фикри-зикрида минг бир ўй. Етиштирган ҳосилни йиғиб-териб олиш. Лафзининг устидан чиқиш.

Ҳаво илиқлигича қолармикин? Мезон қачон учади? Миясини кемираётган бу саволлар тинчлик бермайди. Безовталанади. Тонг отдими, бола-чақа, хотин-халажини олиб далага ошиқади. Пайкалларни тўлдирган оқ пахтани йиғиш тараддудига тушади. Катта-катта хирмонлар уйсам, дейди тезроқ.

Замоннинг ўзгаргани, деҳқонга енгиллик берилганидан мамнун у. Бир вақтлари чой-чақага арзимаган қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг давлат харид нархи ошгани, далачи меҳнати қадрланганидан илиқлик сезади.

Жарқўрғон деҳқонларидаям шу юмуш. Тумандаги Тўхта Шабуров номли хўжаликнинг 21-бригадасида ҳам пахта йиғим-терим мавсуми бошланди. Пахтакорлар бу йил 1100 гектар майдонга «Юлдуз» навли чигит экишганди. Гектаридан 35 центнердан хирмон кўтаришни мўлжал қилишган. Ҳосилнинг 3800 тоннаси қўлда терилиб, унинг 1700 тоннаси уруғликка топширилади.

Хом-ашёни сифатли йиғиб олишда теримчилар (суратда) Шоҳсанам Хўжамқулова ва Муҳайё Қулмирзаевалар дугоналарига намуна бўлиш ниятидалар. Улар мавсумда 10 тоннадан пахта теришмоқчи.

И. ХЎЖАЕВ суратга олган.

Президент ҳузурида қабул

4 сентябрь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Оврўпо тиклаш ва тараққиёт банки биринчи вице-президенти Рональд Фриман бошчилигидаги делегация аъзоларини қабул қилди.

Ислом Каримов меҳмонларга республикада амалга оширилаётган ислоҳот, жумладан, замонавий ва қудратли банк тизимини яратиш йўлидаги ишлар хусусида сўзлаб берди. Жаҳонда катта обрў қозонган банк билан ҳамкорлик яхши самара беришига умид билдирди.

Жаноб Рональд Фриман самимий қабул учун Президентга миннатдорлик изҳор этар экан, Тошкентда очилажак Халқаро банк конференциясида қатнашиш шарафига муяссар бўлаётганидан мамнунлигини айтди.

* * *

Шу куни Президент Ислом Каримов Америка Қўшма Штатларининг «Ньюмонт майнинг» корпорацияси бошқаруви раиси Гордон Паркер бошчилигидаги делегацияни ҳам қабул қилди. Учрашув чоғида ўзаро ҳамкорлик алоқаларини янада кенгайтириш истиқболлари хусусида сўз борди.

Халқаро банклар анжумани

6 сентябрь куни Тошкентдаги Халқлар дўстлиги саройида халқаро банклар конференцияси иш бошлади. «Ўзбекистон ва халқаро банклар сармояси: ҳамкорлик истиқболлари» мавзусида ўтаётган бу анжуманда жаҳондаги 60 га яқин йирик банк ва халқаро молия ташкилотларининг вакиллари иштирок этмоқда.

Конференцияни Оврупо қайта тиклаш ва тараққиёт банкининг биринчи вице-президенти Роналд Фриман очди. У мана шундай йирик анжуманни ўтказиш учун барча шарт-шароитни яратиб бергани учун Президент Ислом Каримовга, мамлакат ҳукуматига миннатдорлик изҳор қилди. Халқаро банклар ва молия ташкилотлари билан ҳамкорлик Ўзбекистон иқтисодиётини мустаҳкамлашга ёрдам беради, деб ишонч билдирди.

Анжуманда сўзга чиққан Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов мамлакатда амалга оширилаётган ижтимоий-иқтисодий ислоҳотлар, чет эл сармоядорлари учун яратилган шарт-шароит, халқаро ташкилотлар билан ўзаро манфаатли ҳамкорлик алоқалари хусусида гапирди, берилган кўплаб саволларга батафсил жавоб берди.

Конференциянинг очилиш маросимида Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А. Муталов ва бошқа расмий кишилар иштирок этдилар.

Шундан сўнг конференциянинг ялпи мажлиси бошланди.

Тушдан кейин конференция қатнашчилари «Лойиҳаларни маблағ билан таъминлаш», «Экспортни маблағ билан таъминлаш», «Ўзбекистонда банк тизимини ривожлантириш истиқболлари» бўлимларида ўзаро мулоқотларни давом эттирдилар.

(ЎзА).

Дўстликнинг ипак йўли

Бу кўркам, мазмундор журнални ўқувчиларимизга ортиқча таърифлаб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак. Истанбулдаги «Буюк ипак йўли» ҳиссадорлик ширкати томонидан турк ҳамда рус тилларида чоп этилаётган мазкур нашр Туркия ва жумҳуриятимиздагина эмас, балки Марказий Осиё мамлакатларида ҳам яхши маълумдир. Қадим Туркистон диёридаги мустақил давлатларнинг бугунги ҳаёти, кўҳна тарихи, бой маданиятини ўзига хос бир кўзгу сифатида ёритишни мақсад қилиб қўйган турк биродарларимизнинг саъй-ҳаракатлари туфайли журнал юртларимиз орасидаги маънавий бир кўприкка айланиб бормоқда.

Журнал ҳали ёш, эндигина тўртинчи сони босмадан чиқди. Ушбу соннинг Ўзбекистон Республикасига махсус бағишлаб нашр қилингани айниқса қувонарлидир.

Ватанимизнинг тарихий қисмати, ўлкамизда амалга оширилаётган мураккаб, улкан ижтимоий-иқтисодий жараёнлар, заҳматкаш халқимизнинг эзгу фазилатлари журналдан жой олган ранг-баранг мақолалар, суҳбат ва суратларда ўз ифодасини топган.

Журнал республикамизнинг сиёсий, иқтисодий, жуғрофий, демографик ҳолати ҳақидаги маълумотнома билан очилади. «Ислом Каримов — Ўзбекистон Республикасининг биринчи Президенти» номли салмоқли мақолада юртимиз раҳбарининг серқирра ижтимоий фаолияти кенг кўламда таҳлил қилинади. Президент томонидан олға сурилган ва амалга оширилаётган ислоҳотлар ҳақида батафсил фикр юритилади.

«Туркия халқи Ислом Каримовни беҳад яхши кўриб қолди ва унга қизғин муҳаббат боғлади, — деб ёзади журнал ношири, «Буюк ипак йўли» ширкатининг бошқарувчиси жаноб Ирфон Қуртўғли. — Жаноб Каримов Бурса шаҳрига келганида уни бутун шаҳар олқишлаб қарши олди. Бундай самимий учрашувлар бизнинг замонамизда ғоят камёбдир. Ўзининг қатъияти ва ақл-заковати билан у турк раҳбариятининг ҳам эътиборини қозонди. Каримов ўз халқини жаҳон жамоатчилигининг кўз ўнгида муносиб тарзда намоён қила оладиган донишманд йўлбошчидир».

Журналдан, шунингдек, Тошкент шаҳар ҳокими А. Фозилбеков, Самарқанд вилояти ҳокими П. Абдураҳмонов, Бухоро вилояти ҳокими Д. Ёдгоров, республика маданият ишлари вазири Э. Ҳайитбоев, олий ва ўрта махсус таълим вазири Ж. Абдуллаев, физкультура ва спорт ишлари қўмитасининг раиси С. Рўзиев, диний ишлар қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари У. Уватов ва бошқа масъул раҳбарлар билан қизиқарли суҳбатлар ҳам ўрин олган.

Мустақиллик байрамининг икки йиллиги шодиёналари нишонланаётган бир пайтда журналнинг юртимизга етиб келганлиги туркиялик юртдошларимизнинг чин дўстлик туйғуларидан яна бир далолатдир. (ЎзА).

Биздан озод ва обод Ватан қолсин!

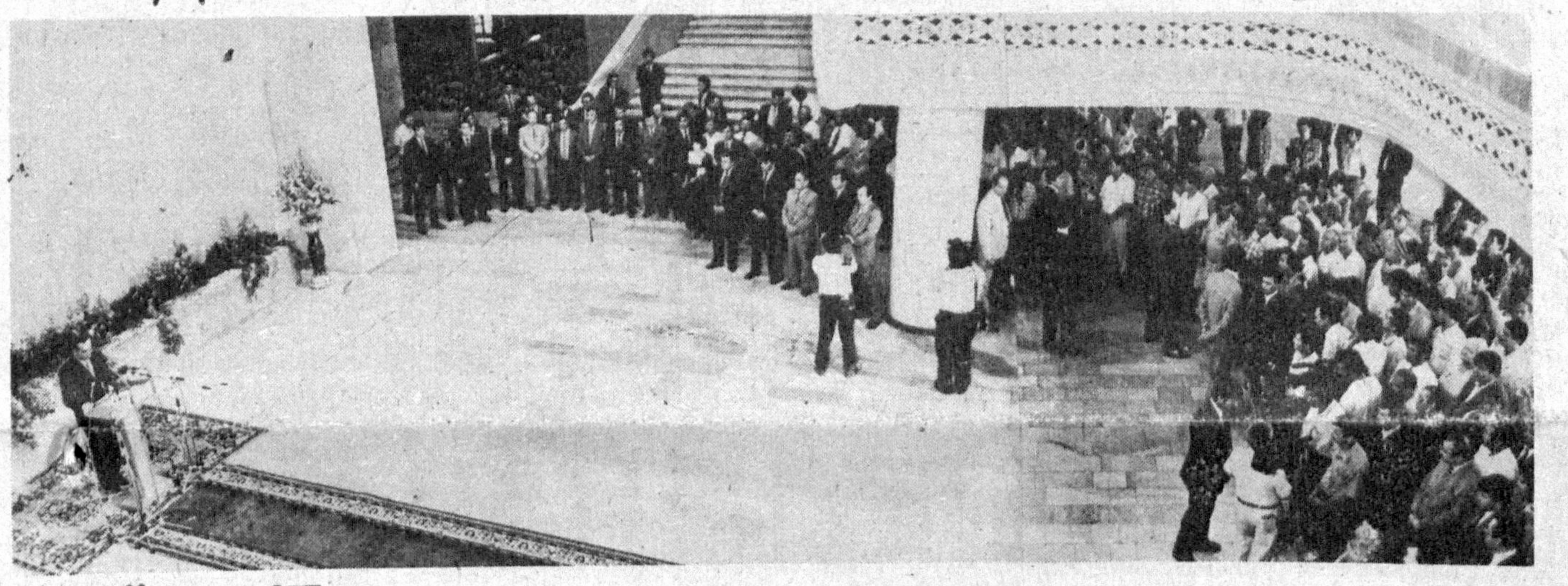

ПОЙТАХТ ҲУСНИГА ЯРАШГАН КОШОНА

Мустақиллигимиз музаффар қадамлари, байрамона руҳи давом этаётир. Республикамиз шаҳар ва қишлоқларида ижтимоий ва маданий аҳамиятга молик турли иншоотларнинг ишга туширилиши халқимизнинг қувончига қувонч қўшмоқда. Улуғ боболаримиз — Соҳибқирон Амур Темур, мунажжим ва султон Мирзо Улуғбекнинг пойтахтда қад кўтарган ҳайкаллари, бир қанча олий ва ўрта махсус ўқув юртлари, давлат идораларининг янги бинога кўчиб ўтгани ана шундай зийнатли воқеалар бўлди.

Тошкентда янги маданий-маънавий маскан — «Туркистон» театрининг очилиши катта тантанага айланиб кетди.

4 сентябрь, соат 18. Шаҳар жамоатчилиги вакиллари, адабиёт, санъат ва маданият намояндалари мазкур театр майдонига йиғилдилар.

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов улкан санъат кошонасининг очилиши тантанасида сўзлаб, қурувчилар жамоасини, халқимизни маданий-маънавий марказнинг ишга тушиши билан қутлади.

Шундан сўнг йиғилганлар театрнинг ташқи ва ички безакларини кўздан кечирдилар.

Шарқона ва миллий тасвирларга бой театр мажмуи 900 ўринли ички ва 3000 ўринли ёзги томошагоҳдан иборат. Саҳналар замонавий ёритиш воситалари билан жиҳозланган.

Тантанали маросимда республика Бош вазири А. Муталов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Тошкент шаҳар ҳокими А. Фозилбеков ва бошқа расмий кишилар қатнашди.

Шу оқшом Ўзбекистон санъат усталари ва ижрочи ёшлари театрнинг ёзги томошагоҳида катта концерт намойиш этди.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ «ТУРКИСТОН» САРОЙИ ОЧИЛИШИ МАРОСИМИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Азиз юртдошлар!

Қалби Ватан меҳри билан тўлган ака-укаларим, опа-сингилларим!

Бугун биз она пойтахтимиз — Тошкентимиз кўксида қад кўтарган яна бир кошона — «Туркистон» Саройининг очилиш маросимига йиғилдик.

Асрлар давомида кўҳна Тошкент қанчадан-қанча обидаларни: саройлару қасрларни, масжиду мадрасаларни кўрди. Бугун эса, азизлар, шулар қаторига яна бир маданий кошона қўшилди: қадимий Тошкент бағрида, файзли Анҳор ёқасида «Туркистон» Саройи барпо бўлди.

Буюк Ватанимиз истиқлолининг икки йиллик тўйи кунларида бу Сарой ўз хизматини бошлади. Аввалambор халқимизга қучоқ очадиган шу ажойиб қасрни бунёд этишда меҳнати сингган барча ташкилотларга, барча қўлигул уста меъморларга чин кўнгилдан миннатдорлик ва тасаннолар айтмоқчиман.

Азиз дўстлар!

Мамлакатимиз улуғ мустақиллик байрамини ўтказаётган кунларда «Туркистон» Маданият саройининг очилиши том маънода ўзига хос рамзийлик касб этмоқда.

Инсоният тафаккурининг бешикларидан бири бўлмиш Туркистон Марказий Осиё мустақил давлатларининг қадимги номидир. Бу ном ўзбек, қозоқ, қирғиз, тожик, қорақалпоқ, туркман учун, ҳаммамиз учун ҳамиша қадрли.

Улкан маданий меросга эга бўлган Туркистон не-не жафоларни кўрмади, не-не тарихларни бошдан кечирмади. Ўтган етмиш йил мобайнида маънавий қадриятларимиз анча топталди, унутилди.

Бугун янги ўзбек давлатини барпо этар эканмиз, биз тарихдан, аждодлар меросидан, уларнинг руҳи покидан, Туркистон халқларининг қадриятларидан, маънавий меросидан, санъатидан баҳраманд бўлишимиз табиийдир.

Ушбу Саройда халқимизнинг, шунингдек, жаҳон халқларининг, айниқса, Марказий Осиё халқларининг анъанавий анжуманларини, санъат байрамларини ўтказишни ният қилганмиз. Бу кошона, иншоолло, миллатлар, эл-элатларнинг дўстлик, бирдамлик қалъасига айланади.

Бундай обидалар каттаю кичикда Ватандан фахрланиш туйғусини шакллантиради. Бундай саройлар Ватан шаъни ва шуҳрати учун курашувчи, истиқлолни ҳамма нарсадан муқаддас биладиган соғлом авлодни тарбия этувчи масканга айланади.

Ҳурматли дўстлар!

Бошимиздан кечираётган бугунги вазият осон эмас, албатта. Аммо сўнгги икки-уч йил мобайнида фақатгина Ўзбекистонимиз пойтахтида барпо қилинган уй-жойлар, Алишер Навоий номидаги Миллий боғ, Амир Темур хиёбони, масжиду мадрасалар, кўҳна Шарқ усулида қурилаётган бозорлар ва расталар, қад ростлаётган меҳмонхона ва бошқа обидалар, ер ости йўллари юртимизни обод қилади, ҳаммамизда азиз Тошкентимизнинг кўрки ва шукуҳини орттиради.

«Яхшидан боғ қолади, ёмондан доғ қолади», дейдилар.

Бизнинг халқимиз — азалдан ободонлик ошиғи, азалдан боғпарвар, азалдан ўз турар жойини чиройли қилиб яшашга ўрганган халқ.

Кўнглимдагини айтсам, юртимизнинг ҳамма ерида меъморчилик ишлари бирдек ривож топишини, ҳар бир вилоят марказида «Туркистон» Саройидек муҳташам саройлар бўлишини истар эдим. Токи, юртимиз гўзал, файзли, эркин ва адолатли юрт бўлсин. Токи, биздан элга фойдали ёдгорликлар қолсин, боғ-роғлар қолсин, қалбни поклайдиган ибратли сўзлар қолсин. Токи, биздан олис авлодларга озод ва обод ватан қолсин!

Умид қиламизки, «Туркистон» Саройи ўзбек халқи билан дунё халқлари ўртасида дўстлик ва меҳр ришталарини боғлайдиган, эзгуликни тарғиб этадиган марказ бўлиб қолади. Ишончим комилки, бу гўзал кошонада бизларни олға етакловчи улуғ ғоялар туғилади.

Азиз дўстлар!

Янги маънавият маскани барчамизга муборак бўлсин!

Обод бўлсин юртимиз, шод бўлсин кўнглимиз!

Шу сонгга хабар

КИЧКИНТОЙЛАРГА ТУҲФА

Ўзбекистон мустақиллигининг икки йиллиги байрами арафасида пойтахтимиздаги Чорсу даҳаси маҳалла аҳли қувончига-қувонч қўшилди: шу мавзе кичкинтойлари учун 140 ўринли янги боғча очилди. Барча хоналари ва спорт зали зарур анжомлар билан жиҳозланган бу тарбия масканининг фойдаланишга топширилиши давлатимиз болалар тўғрисида қилаётган ғамхўрликнинг яна бир далили бўлди.

УҚИШ КОРЕЙС ТИЛИДА

Мустақиллигимизнинг 2 йиллик тўйида республикамиз мактаблари янги ўқув йилини бошладилар. 95 нафар жажжи кичкинтойларни биринчи синфга қабул қилган Тошкент шаҳридаги А. Шерматов номли 266-мактаб жамоаси яна бир хайрли ишга қўл урдилар. Корейс миллатига мансуб оилаларнинг фарзандларидан саралаган синф ўқувчилари энди мактабда ўз она тилларини ўқиш ва ўрганиш имкониятига эга бўлдилар. Энди бу болаларга ҳафтада икки соат корейс тили ўқитилади. Дарсни Жанубий Кореядан келган мутахассис Кан Ен Де олиб боради. Шунингдек, ўқувчилар куни узайтирилган машғулотларда ҳам ўз миллий ўйинлари ва урф-одатларини ўрганишади. Ота-оналар бундай савоб ишни йўлга қўйган мактаб маъмуриятидан чексиз миннатдор.

МАКТАБДА ОШ БЕРИЛДИ

Мустақиллик кунини республикамиздаги ҳар бир ташкилот, ҳар бир хонадон ўзига хос шодиёна билан ўтказди. Тошкент шаҳридаги Убай Маҳмудов номли 268-мактаб жамоаси ҳам бу улуғ байрам кунида маҳалла оқсоқолларига ош бериб, уларнинг қутлуғ дуоларини олдилар. Ошдан сўнг бир пиёла чой устида отахонлар муаллимларга ўз ҳаёт тажрибаларидан гапириб, мактаб ва маҳалла, ота-оналар ва ўқитувчилар ўртасидаги ҳамкорликни тиклаш борасида ўзларининг қимматли маслаҳатларини бердилар.

ҲЎКИЗЛАР ЕР ҲАЙДАМОҚДА

Одамзод ҳамиша ҳар мушкулга чора топа олиши билан улуғдир. Қўшни Тожикистоннинг Ленинобод вилояти Ғончи туманига қарашли Навоий номли давлат хўжалиги раҳбарлари ҳам ёқилғи танқислиги туфайли иложсиз қолган кишиларнинг оғирини осон қилиш йўлларини излаб топди. Баҳордан буён 6 та ҳўкиз қўшилган омоч билан ер ҳайдалиб келинмоқда. Эндиликда бензин камёблиги сабаб қатновдан тўхтаган автобусларнинг ўрнини босиш ва йўловчиларнинг узоғини яқин қилиш ниятида иккита от-арава ҳар тонг хизматга шай бўлиб турибди.

ЭНЕРГИЯ ВОСИТАЛАРИНИ ТЕЖАШ НАЗОРАТДА БУЛСИН

Тошкентда ёқилғи-энергетика воситаларини тежаш бўйича комиссиянинг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисни Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари, комиссия раиси И. Ҳ. Жўрабеков олиб борди.

Комиссия қабул қилган қарорларда ёқилғи-энергетика воситаларини сарфлаш устидан назоратни кучайтириш, республика халқ хўжалигининг барча тармоқларида энергия воситаларини тежаш ишларига алоҳида эътибор билан қараш кўзда тутилган.

Комиссия мажлисида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Қ. Ҳаққулов қатнашди.

ЖАМҒАРМА БАНКИНИНГ ЯНГИ БИНОСИ

Халққа қулайлик яратиш мақсадида ишга туширилаётган янги-янги бинолар сони тобора ортмоқда. Юқори Чирчиқ тумани маркази Янгибозорда мустақиллик куни жамғарма банкининг янги биноси очилди. Маросимда сўзга чиққан туман ҳокими Туроб Холтоев пулли маблағларни омонат кассаларида сақлашнинг афзалликлари ҳақида гапирди. Сўнгра маросимга таклиф қилинган отахонларнинг дуолари билан йиғилганларга ош тарқатилди. (Ўз мухбиримиз).

МУСТАҚИЛЛИК ТЕНГДОШИ

Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси ташкил этилганига икки йил тўлди. Шу давр мобайнида у мамлакат бож сиёсатини шакллантириш, республиканинг иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилиш, товар-моддий бойликлар ғайриқонуний равишда олиб чиқиб кетилишининг олдини олиш борасида талайгина ишларни амалга оширди. Куни кеча қўмита янги маъмурий бинога кўчиб ўтди. Шу баҳона жамоада бўлиб ўтган учрашувда бажарилган ишлар сарҳисоб қилинди, келгусидаги вазифалар белгилаб олинди.

Учрашувда Ўзбекистон Президентининг Давлат маслаҳатчиси М. Умурзоқов, Тошкент шаҳар ҳокими А. Фозилбеков қатнашди.

Етакчилар билан суҳбат

БОШЛАДИММИ, УДДАЛАЙМАН

Азиз муштарийларни дастлаб суҳбатдошимиз билан таништирсак:

Қаҳрамон ҚУРАНБОЕВ. Тошкент Давлат университети Ёшлар Иттифоқи қўмитаси котиби.

Асли Хоразмнинг Шовот туманидан. Отаси 22 йилдан буён жамоа хўжалиги бошлиғи бўлиб ишлаб келмоқда. Онаси тарбиячи. Оилада 11 фарзанд бор. Икки опаси, 7 акаси олий маълумотли. Яна бир акаси ва укаси талаба. Ўзи эса университетнинг математика факультетини 1992 йилда битириб, айни пайтда университетда математика фанидан дарс беради, шунинг билан бир қаторда университет Ёшлар Иттифоқининг раиси бўлиб ишлайди. Уйланган. Бир ўғли бор.

Қаҳрамон ўзи қиладиган ишга доимо янгилик киритишни ўйлайди. Кўпчиликнинг ишончини оқлашга интилади. Дангалчи. Кесиб-кесиб гапиради, қиладиган ишини дадил бошлайди. Бир сўз билан айтганда замонавий йигит.

— Қаҳрамон, Ўзбекистоннинг ижтимоий-иқтисодий тараққиётини таъмин этишда, мустақиллик мафкурасини вужудга келтиришда ёшларнинг ўрни алоҳидадир. Бу борада университет ёшлари олдида қандай вазифалар турибди?

— Ёшлар олдидаги энг катта вазифа билим олишдир. Тўғри, илгари ҳам шундай эди, лекин ҳозирги пайтда бу бошқача тус олди. Университет Ёшлар Иттифоқининг 1-конференциясида ёшлар билан мустаҳкам иш олиб бориш, фан чўққисини эгаллаш, бунинг учун кўплаб фан тўгаракларини очиш, илмий конференциялар ўтказиш, олимпиадалар ташкиллаштириш керак, деб таклиф киритган эдим. Фикримни университет раҳбарияти ва ёшлар, талабалар қўллаб-қувватлашган эди. Шундан сўнг режаларни амалда бошлаб юбордик. Университетда Ёш олимлар кенгаши тузилди ва унинг илк илмий конференцияси ўтказилди. Унда аспирантлар, доцентлар, ёш олимлар қатнашдилар.

Мустақиллик йилларидан олдинги талаба ва ҳозирги талаба ўртасида осмон билан ерча фарқ бор. Илгари талабалар коммунистик руҳда тарбияланар эдилар. Ҳозирги талаба эса олийгоҳда ўтаётган вақтларини тараллабедод қилиб ўтказса, эртаси нима бўлишини онгли равишда тушуниб етади.

Шу йил март ойи талабалар учун ўз шаҳарчасини кўкаламзорлаштириш ойи деб эълон қилинди. Шаҳарчада «Экосан» талабалар боғи барпо қилинди.

— Ёшлар билан ишлаш, уларга етакчилик қилиш осон бўлмаса керак?

— Биласизми, ҳозирги давр олма пиш, оғзимга туш деб ўтириладиган давр эмас. Кимки ишласа, интилсагина яхши ҳаёт кечиради. Бунинг учун одам бошини ишлатиши керак, тафаккур юритиши, нима қилишини билиши, уддабурон бўлиши керак. Бугун кечадан кўра яхшироқ ишлай, кийинай, қизиққан нарсаларимни излаб топиб ўрганай деган талаба учун ҳамма имконият бор. Бунинг учун олтинга тенг фурсат бой берилмаса бўлгани.

Ҳар қандай жамоат ташкилоти муайян тоифа инсонлар манфаатини ўйлайди, Ёшлар ташкилоти эса, маълумки, ёшларнинг ижтимоий аҳволи, ўқиши, моддий ва маънавий томонларини ҳимоя қиладиган ва улар учун жон куйдирадиган ягона ташкилотдир. Бунинг учун энг аввало барча қилинадиган тадбирларни умуман иш фаолиятимизни шу ёшларимиздан тушган таклиф ва маслаҳатлар асосида олиб боришимиз зарур.

— Янги ўқув йилида университет талаба-ёшларига моддий ва маънавий жиҳатдан ёрдамлашиш борасида қандай ишлар амалга оширилади?

— Ҳозирги кунда ёшларнинг маданий дам олишлари учун анча ишлар қилинган. Апрель ойида университет «Қувноқлар ва зukkолар» командаси Ўзбекистонда энг қувноқ команда, деб тан олинди. Бу команда фаолиятининг халққа танилишида университет Ёшлар Иттифоқи ташкилоти аъзолари ва университет раҳбариятидан ўқув ишлари бўйича собиқ проректор Бакриддин Зарипович Зарипов (у киши ҳозир президент девонида ишламоқда) ниҳоятда яхши маслаҳатлари ва кўрсатмалари асосида иш юритилди. Ундан ташқари қувноқлар гуруҳи «Зиё Шоу» ўйинини давом қилдириш ва унинг асосий ташкилотчиси бўлиб қолиш, илм-фан борасида ҳам ҳар хил конференциялар ўтказиб туриш, талабаларнинг мароқли дам олишлари учун тез-тез ҳар хил мавзуларда учрашувлар, суҳбатлар уюштиришни мўлжаллаган. Ишимизни кучайтириш борасида ҳозирда ташкилотимизда иқтисод бўлими, ташкилий ишлар бўлими ва маданий ишлар бўлими бўйича ҳаракат бошладик. Биз ўзимизнинг ички имкониятларимиз билан қайта шартнома имзоладик холос. Бошқа корхоналаримизни иш фаолиятини қайта кўриб чиқмоқчимиз.

Ташкилотимиз фаолиятини яхшилаш борасида январь ойидан бошлаб факультетлардан тушадиган бадалларнинг 70 фоизини ўша факультетларнинг ўзларига қолдиряпмиз. Бу жуда яхши натижалар бермоқда. Қолган 30 фоизи университет миқёсида ўтказиладиган тадбирлар учун ишлатилади. Биз Талабалар шаҳарчасида ҳар хил ишлаб чиқариш корхоналари билан шартномалар тузиб, кичик корхоналар ташкил қилишни мўлжаллаганмиз ва ҳозирда йигитларимиз корхоналарга бориб бошланғич ишларни олиб бормоқда.

— Ёшлар Иттифоқига аъзо бўлмаган талабалар ҳақида қандай фикрдасиз?

— Ҳозирги кунда дорилфунунда Ёшлар Иттифоқига аъзо бўлмаган талабалар деярли йўқлигини дадил айта оламан. Ташкилотда олиб борилаётган ишларни кузатган ёшларимиз ўзлари қизиқиб келиб қўшилишмоқда.

— Ёшлар ташкилоти обрўйининг ошишида яна нима ишлар қилиш лозим деб ўйлайсиз?

— Бундан 3—4 йилар илгари бу ташкилотда иш олиб бориш ниҳоятда оғир эди. Чунки у кўпчиликнинг эътиборидан қолиб кетаётган, таназзулга учраб бораётганди. Лекин ўша оғир кунларда ёшларимиз жон-жаҳдлари билан ташкилотни сақлаб қолишга киришдилар ва бунинг уддасидан чиқдилар.

Мен ҳозиргача қилинган ишларга бир назар ташлаб, самарасини кўриб, келажакда бундан кўп, бундан яхши ишлар қилажагимизга ва ташкилот жипслигини янада ошишига ишонаман. Ишончсиз Ёшлар Иттифоқида ишлашнинг кераги йўқ.

З. АЛҚАРОВА суҳбатлашди.

Республикамиз мустақиллигининг 2 йиллиги байрами арафасида Абу Али ибн Сино номидаги 1-шаҳар клиник касалхонасида янги тиббиёт билим юрти очилди.

Билим юртининг очилиш маросими олдидан касалхона ҳамширалари ўртасида беллашув бўлиб ўтди. Унда тиббиёт ҳамширалари ўз билим ва тажрибаларини яна бир бор синовдан ўтказишди. Тиббиётчилар ва шоиру театр актёрларидан иборат бўлган ҳакамлар ҳайъати уларнинг маҳоратларини баҳолаб бордилар. Тадбирга таклиф этилган хушовоз хонандалар ижросидаги куй ва қўшиқлар йиғилганлар олқишига сазовор бўлди.

Сўнгра 1-шаҳар клиник касалхонаси қошида янги тиббиёт билим юртининг очилишига бағишланган тантана бошланди. Унда жумҳурият соғлиқни сақлаш вазирининг ўринбосари, шаҳар соғлиқни сақлаш Бош бошқармаси бошлиғи Қулаҳмад Ризаев сўз олди. У бугунги кундаги тиббиёт масалаларига тўхталиб, касалхона жамоаси олиб бораётган ибратли ишлардан мамнун эканлигини яширмади. Кейин 125 нафар талаба таҳсил олиши мўлжалланган билим юрти хоналари кўздан кечирилди.

СУРАТЛАРДА: тиббиёт билим юрти очилишидан лавҳалар.

Суратчи Муҳаммад АМИН.

НГУЕН ВАН ДАК:

«ИСТИҚЛОЛ БИЗЛАРНИ БИРЛАШТИРДИ»

Бундан 48 йил муқаддам кўп йиллик оғир ва кескин курашлар натижасида мустамлакачилик кишанларини парчалаб ташлаган Вьетнам халқи ўз истиқлолига эришган эди. Шу муносабат билан ЎзА мухбири Дилшод Қаюмов Вьетнам Социалистик Республикасининг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Нгуен Ван Дак билан учрашди. Элчи жаноблари шундай деди:

— Дунёда энг азиз ва мўътабар неъматлардан бири истиқлолдир. Курраи заминдаги барча миллатлар эрк ва мустақилликка кураш билан эришганлар. Вьетнам халқи қанча-дан-қанча қурбонлар эвазига ўз мустақиллигини қўлга киритган эди. Шундан буён бу кун миллий байрам сифатида нишонлаб келинмоқда. Жуда кўп йиллар Вьетнам халқининг бойликларини талаб келган французлар, кейинчалик америколиклар зулмидан эзилган халқ бугун ўз мустақиллигини мустаҳкамлаб, оёққа турмоқда.

Мустақиллик шарофати туфайли Вьетнам ва Ўзбекистон ўртасида янги ҳамкорлик уфқлари очилди. Бунинг исботи сифатида шу йилнинг 11 август куни Ўзбекистонда Вьетнам республикаси элчихонаси очилганини алоҳида таъкидлашни истардим. Аммо ўзаро ҳамкорлик алоқаларимиз аввал ҳам яхши бўлган. Чунки собиқ совет империяси даврида ҳам бизнинг жуда кўп ёшларимиз Ўзбекистондаги олий ўқув юртларида таҳсил олиб, шу юртнинг тузини totишган. Эндиликда улар Вьетнам Республикаси иқтисодиёти равнақига муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Ўзбекистон бизга миллий кадрлар, айниқса, қишлоқ хўжалиги соҳасида етук мутахассислар етиштириб бериш билан жуда катта ёрдам қўлини чўзган.

Ўзбекистон бундан икки йил аввал ўз мустақиллигини эълон қилган пайтда бизнинг давлатимиз уни биринчилардан бўлиб тан олди.

Шу улуғ айём кунларида ўзбек халқини ҳам, ўз ватандошларимни ҳам истиқлол байрамлари билан чин дилдан кутлайман. Мустақиллик йўлида ҳар икки халққа чидам, сабот ва собитқадамлик тилаб қоламан.

НАРХ ЎЗГАРМАЙДИ

Ўтган куни Киев шаҳар маъмурлари матбуот ходимлари билан учрашдилар. Бунга шаҳар аҳолиси орасида тарқалган озиқ-овқат маҳсулотлари баҳосининг кескин ошиши ҳақидаги миш-миш сабаб бўлди. Харидорлар уч кун давомида эртадан кечгача дўконма-дўкон изғиб, иложи борича кўпроқ егулик ғамлаш ташвишига тушган эдилар.

Шаҳар маъмурияти матбуот конференциясида нарх-наво ҳақидаги миш-мишлар асоссизлигини, айни пайтда пойтахт аҳолиси учун келгуси йилнинг иккинчи чорагигача етадиган нон, сарёғ, қуруқ сут ғамлаб қўйилгани, бундан ташқари картошка ва бошқа мева-сабзавотлар ҳам етарли миқдорда тайёрланаётгани ҳақида маълумот бердилар.

Истеъмол бозори бўйича шаҳар бошқармаси раисининг ўринбосари Иван Дворникнинг ахборот беришича, киевликлар шу кунгача бир кунда ўртача 600—650 тонна нон истеъмол қилган бўлса, ташвишли уч кун ичида эса бу кўрсаткич 900—950 тоннага етган.

Шаҳар маъмурлари вазиятни юмшатиш учун шошилинч чора кўрдилар. Нон заводлари кеча-кундуз узлуксиз ишлаб турди.

Матбуот конференциясида, шунингдек, октябрь ойида ҳам қанд эски нархларда сотилиши, қўшимча равишда жанубий вилоятлардан, шахсий тармоқлардан саримсоқ, сабзавот маҳсулотлари сотиб олинаётганлиги маълум қилинди.

(ЎзА).

Шу СОНГГА ХАБАР

ВИЛОЯТДА БИРИНЧИ

Бувайда туманидаги «Оққўрғон» жамоа хўжалигининг Иномжон Болтабоев бошлиқ бригадаси пахтакорлари Фарғона вилоятида биринчи бўлиб пахта териш мавсумини бошлади. Раҳимахон Бозорова, Марҳаматой Музрапова, Розияхон Собирова, Шоҳида Шокирова сингари чевар теримчилар кунига 150—170 килограммга етказиб уруғлик пахта термоқда.

Тумандаги «Доимобод», «Бувайда», «Дўстлик» жамоа хўжаликлари ҳам теримга киришишди.

ЁШЛАР ИШСИЗ ҚОЛМАЙДИ

Андижон вилоят ҳокимлигининг меҳнат ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш бошқармаси ходимлари «Янги иш жойларини барпо қилиш» дастурини ишлаб чиқди. Мактабни битириб, ўқишга ёки ишга кира олмай қолган ёшларни кейинги йилларда унутилаёзган халқ ҳунармандчилигини эгаллашга жалб этиш дастурда асосий ўрин тутади.

Ёшларга ҳунар ўргатиш ишлари «Устоз — шогирд» услубида амалга оширилади. Ҳар бир ҳунармандга шогирд тайёрлаётгани учун бошқарманинг шаҳар ва туман бўлимлари маош бериб боради. Улар хом ашё, эҳтиёт қисм, ўқув жиҳозлари билан таъминланади. Ҳунар ўрганаётган ёшларга эса стипендия тўланади. Сарф-харажат аҳолини иш билан таъминлашга кўмаклашиш жамғармаси ҳисобидан қопланади.

БУ КЎҲНА ДУНЁ

ВОҚЕАЛАР·ХАБАРЛАР·ҲОДИСАЛАР

Вазирлар фикри

Оврупо шимолидаги давлатларнинг ташқи ишлар вазирлари ўтган чоршанба куни Готланд оролида учрашдилар. Учрашув ҳужжатида аввал имзоланган битимга мувофиқ Россия ўз қўшинларини белгиланган муддатда Литвадан олиб чиққанлигидан қониқиш ҳосил қилингани алоҳида таъкидланади.

Икки давлат ўртасида имзоланган битим шартларининг сўзсиз бажарилиши бундан кейин бошқа муҳим масалаларнинг ҳал этилишига йўл очиб беради, дейилади мазкур ҳужжатда.

Иштирокчилар бошқа давлатлардаги вазият ҳақида батафсил тўхталиб, Эстония ва Латвиядаги Россия ҳарбий қисмларни олиб чиқиш масаласи ўзаро келишув асосида тезроқ ҳал этилиши зарур, деган фикрни билдирдилар.

КЕЧА БУГУН ЭРТАГА

● УКРАИНА Президенти Леонид Кравчук МДҲ доирасида иқтисодий иттифоқ тузишни ёқлаб гапирди. Иқтисодий иттифоқ ҳақидаги ҳар томонлама ўйланган битим Украина манфаатларига хизмат қилади, деди Л. Кравчук республика парламентида сўзлаб. У Украинанинг Россия билан муносабатларидаги кескинлик ҳалокатли эканини ҳам таъкидлади.

● «РОССИЯ билан икки томонлама ҳарбий битимнинг имзоланиши — Туркманистон хавфсизлиги нуқтаи назаридан энг қулай йўлдир». — Россия билан ҳарбий соҳада ҳамкорлик юзасидан битимлар имзолангач, Туркманистон республикаси Президенти Сапармурод Ниёзов журналистлар билан суҳбат чоғида ана шуни қайд этди.

● 3 ОКТЯБРЬ куни Озарбойжонда навбатдан ташқари сайлов бўлиб ўтади. Унда республиканинг учинчи Президенти сайланади. Озарбойжон миллий мажлиси ана шунга қарор қилди.

● А. РУЦКОЙ журналистлар билан суҳбат чоғида Россия Президенти Борис Ельциннинг вице-президентни вақтинча вазифасидан четлатиш ҳақидаги фармонини ҳеч қандай кучга эга эмас, деди. Унинг фикрича, бу ҳужжатга Конституциявий суд ва Олий Кенгаш баҳо бериши керак.

● ПОКИСТОНДА 6 октябрда бўлиб ўтадиган парламент сайловларида миллий ассамблеядаги 237 ўринга 2 мингдан зиёд киши даъвогарлик қилмоқда. Конституцияга мувофиқ бу ўринларнинг 20 таси аёллар учун ажратилган.

Айни пайтда сайловолди курашлари, асосан, Беназир Бхутто ва собиқ Бош Вазир Навоз Шариф тарафдорлари ўртасида бормоқда.

● ҲОЗИРГИ пайтда Чечен республикасининг Грозний шаҳрида турган Грузиянинг собиқ Президенти Звиад Гамсахурдиа ўз тарафдорларини Поти шаҳрини ва бутун ғарбий Грузия минтақасини қамал қилишга чақирди. Шунингдек, у «ҳозирги ҳукумат билан» ҳеч қандай мулоқотга киришмасликка даъват этди.

Собиқ Президент тарафдорлари ҳарбий кучларни жанговар ҳолатга келтириш ва жанговар операцияларни бошлаш ҳақидаги буйруқни кутиш борасида ҳам кўрсатма олдилар.

Бизнинг мусоҳаба

Мирзо КЕНЖАБЕК:

«ВАТАННИ ТАНИШ — ЎЗНИ ТАНИШДАН БОШЛАНАДИ»

Ўзбекистон мустақилликни қўлга киритгандан кейин Президентимиз И. Каримов раҳбарликларида жуда улкан, мисли кўрилмаган даражада кўп ишлар қилинди. Тўғри, ҳозир барча қийинчиликлар бартараф этилгани йўқ. Лекин бошқа мустақил бўлган республикаларга қиёсласак, бизда сезиларли даражада ютуқлар кўп. Ахир дунёга энди келган норасиданинг ҳам улғайиб, вояга етиши учун 15—20 йил вақт керак. Президентимиз айтганларидек: «Ўзбекистон — келажаги буюк давлат». Мен ҳам бунга бутун вужудим билан ишонаман. Ва қурилаётган мустақиллик иморатига бир дона бўлса ҳам ўз қўлим билан ғишт қўйишга ҳаракат қиламан. Ҳозир республикамизда чиқаётган турли газеталарда таниқли шоирлар билан бир қаторда ҳаваскор ёшларнинг ҳам Ватанга бўлган муҳаббатларини изҳор этувчи шеърлари эълон қилинмоқда. Мен ҳар бир шеърни ҳаяжон билан ўқийман. Шу шеърларнинг ёзилиш тарихи билан қизиқаман. Яқинда «Туркистон» рўзномасида севимли шоиримиз Мирзо Кенжабекнинг «Ўзбекистон» номли шеърларини ўқиб қолдим ва улар билан учрашиб, суҳбатлашишга муваффақ бўлдим.

— Мирзо ака, шу шеърингизнинг тарихи ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Аслида бу шеър 1978 йили ёзилган. Албатта бунда ифодаланган айрим сатрлар билан ҳозирги тушунчамиз ўртасида кўп фарқ бор. Ватан ҳақида гапирганимда бу фикрларни ҳозир озгина талқин қилиб бераман. Майли, аввал бу шеърни ўқийин.

Оппоқ қайинларга
бўлдим ошно,
Сайр этдим мен
баҳри жаҳонналарни
Менинг шеърларимда
товланди ҳатто
Беқарор Африка
саванналари.
Саҳрои Кабирда
ёзсам кўнглимни
Руҳимда чинордай
турдинг кўкариб
Ғафур Ғулом бўлиб,
нечун мен сени
Бир умр бошимда
юрдим кўтариб.
Зардуштий эдим мен —
қутлуғ ўт ўзинг
Бутпараст бўлдим мен,
санам-бут ўзинг
Сенсан эътиқодим,
ўзингсан тангрим
Мангу сиғинмоққа
лойиқ юрт ўзинг.
Ернинг ҳар бурчида
одамлар гоҳо
Менга ўз тилимда
сўйлар, гумон йўқ
Ўзбек кўп бутун
ер юзида, аммо
Оламда бошқа ҳеч
Ўзбекистон йўқ.

Энди буни илтимосингизга кўра талқин қиладиган бўлсам, луғатларимизда ўрнашмаган бир сўз бор. Биттаси носут дейилади, биттаси лоҳут дейилади. Носут дегани бу ер олами. Жисмоний, моддий дунё. Мана шу ҳозир биз яшаётган дунё. Ер олами деб ҳам айтилади. Бундан ташқари лоҳут бор. Лоҳут — бу осмон олами демак. Руҳоний дунё, руҳ олами. Бу инсондан юксакликдаги бир нарса.

Ватан деганда, биз мана шу бақо дунёга, лоҳут дунёсига қалбан, ақлан, руҳан тайёргарлиги бор кишиларни ҳақиқий яхши инсонлар десак бўлади. Ана энди биз турган мана шу дунёни, биз яшаётган бу жойларни биз Ватан деймиз. Қавмлар, миллатлар, халқлар кўп дунёда. Ҳар биттасининг ўз юрти, Ватани, чегараси бор. Энди бунга муносабат қандай дейиладиган бўлса, биз бунга ҳам албатта ўша бутунинсон оламининг йўлбошчиси, пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳис-салом сўзлари билан айтадиган бўлсак: «Ватанни севмак — иймондандир», — дейилган. Яъни иймоннинг бир қисми мана шу Ватанни севиш ва Ватан туйғуси билан боғланар экан. Энди шеърнинг охирги бандига келсак, фикримча, мен мана шу ўз Ватанимга бўлган асл муҳаббатимни мана шу сатрларда баҳоли қудрат изҳор қилиб чиққан бўламан.

— Ўз онасини севмаган одам бировнинг онасини ҳам севолмайди. Шунинг каби ўз Ватанини севмаган одам бировнинг Ватанини ҳам сева олмайди. Сиз шундай кимсаларга нима дегингиз келади?

— Жавобим шулки... бутун дунёларнинг эгаси — бизни Яратган Зот. Ўшанинг учун мен бир тўртлигимда айтган эдим, ҳозир эсимга тушиб кетди:

Банданинг сарҳадлари
беҳудадир,
Қай томон боқсам
сенинг мулкинг эрур.

Шундай деб ёзган жойим бор эди. Энди сиз бугунги Ўзбекистон маъносида, бугунги бир Ватан маъносида, мана шу чегараланган бир Ватан маъносида, сўраётибсиз ва ўз тушунчангиздаги Ватанни мендан сўраётибсиз. Бунда албатта... Ватан — биринчи навбатда, албатта, ўз халқи билан тирик, ўз халқи билан Ватан. Ватани йўқнинг ори йўқ. Ўшанинг учун туйғуси қалбда мустаҳкам бўлиши керак. Ва Ватан туйғусини ҳар хил дейлик... ўткинчи бир ҳалиги битиклар билан ифода этиб бўлмайди, менинг назаримда.

— Қалбида Ватан муҳаббати жўш ураётган юртдошларимизга истакларингиз?

— Энди Ватанни таниш — ўзни танишдан бошланади. Юртдошларимга тилагим — аввал бизни Яратган Зотни танийлик. Мана шу Ватан истиқболи учун, истиқлоли учун қўлимиздан келган ҳамма ишни қилайлик. Бировимиз қадам билан, бировимиз мўйқалам билан, бировимиз илм-маърифат билан, бировимиз кетмон билан, балки. Ватаннинг ҳақиқий фидойиси, ҳақиқий қалбан ватанпарвари бўлиш ҳозирги ёшларга насиб этсин. Мустақил Ватаннинг мустақил эгалари бўлиш, эркин Ватаннинг эркин эгалари бўлиш, озод Ватаннинг озод эгалари бўлиш ҳозирги ёш авлодга насиб этсин.

Беҳзод ҲАЙИТМЕТОВ гурунглашди.

СУПЕРЧЕМПИОНАТ КУТМОҚДА

Тошкентга шахмат бўйича командалар жаҳон суперчемпионатида иштирок этишга таклифнома келди. Швейцариянинг Люцерн шаҳрида 23 октябрь куни барча қитъалардан таклиф этилган ўнта энг кучли команданинг мусобақалари бошланади.

Шундан беш команда ўтган йили Манилада бўлиб ўтган жаҳон шахмат олимпиадасида энг яхши натижаларга эришган командалардир. Уларнинг орасида ўша беллашувда иккинчи ўринни олган Ўзбекистон командаси ҳам бор. Яна тўртта ўрин қитъалар чемпиони бўлган командаларга ажратилган бўлиб, ўнинчи команда — мезбонларнинг терма командаси. Шундай қилиб, фахрли соврин учун Россия, Ўзбекистон, Арманистон, АҚШ, Латвия, шунингдек, Куба, Украина, Хитой, Миср ва Швейцария терма командалари куч синашади.

Республика шахмат федерацияси раёсатининг мажлисида терма командамиз сафи тасдиқланди. Командага асосан жаҳон шахмат олимпиадасида мустақил Ўзбекистон давлатининг спорт шарафини ҳимоя қилган шахмат усталари киритилган. Фақат бу гал Михаил Салтаев ўрнини бухоролик Сергей Нодирхонов эгаллайди. Яқинда бўлиб ўтган Осиё биринчилигида Нодирхонов олти имкониятдан беш очко олиб, терма командада қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди. С. Нодирхоновдан ташқари Ўзбекистон терма командаси сафида қатнашишдек фахрли ҳуқуқ тошкентлик халқаро гроссмейстерлар Григорий Серпер, Александр Ненашев, Валерий Логинов, чирчиқлик Сергей Загребельнийга, шунингдек, халқаро шахмат устаси Саидали Йўлдошевга берилди.

(ЎзА мухбири).

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

ГРОЗНИЙДАН МАККАГАЧА ПИЁДА

● ЯҚИНДА 10 нафар чечен миллатига мансуб кишилар Маккани зиёрат этмоқ учун Грозниййдан ул муқаддас жойгача пиёда боришди. У ёқдан ҳам пиёда қайтиб келишмоқчи эди, фақат автобус «халақит бериб қолди», яъни Саудия Арабистонидаги Ислом ташкилотларидан бири уларга, тўғрироғи, уларга эмас, Грозниййдаги етим болалар уйига автобус совға қилди, ҳожилар, ортга шу автобусда қайтишди. Шундай қилиб улар беш ой деганда уйларига кириб келишди.

Рейтер агентлигининг мухбири Қоҳирада чиқадиган «Ижипшн газетт»да ёзишича, ўқитувчи, муҳандис, шифокор, новвой ва милиционердан таркиб топган зиёратчилар гуруҳининг ҳомийси бўлмаган. Шу важдан ҳар бири 130 минг сўмдан пул йиғиб, йўл тадорогини кўришган — чодир, иссиқ кийимлар (чунки шу йил 1 февралда йўлга чиқишган), консервалар ва дори-дармонлар олишган ва Чечен Республикаси Президенти Жоҳар Дудаевнинг маслаҳатчиси Саид Аҳмад Саидаллаев бошчилигида йўлга отланишган.

Уларнинг юки «Лада» автомашинасида олиб юрилди, ўзлари эса Доғистон, Озарбайжон, Туркия, Сурия ва Иордания орқали Саудия Арабистонигача пиёда боришди. Ҳаммаси бўлиб, 3500 километр йўл босишди.

Саёҳатчиларнинг айтишларича, Сурия ва Иорданияда йўл юриш жуда осон кечган, чунки у ердаги чеченлар (Сурияда 7 мингга яқин, Иорданияда эса 15 минг чечен яшайди) уларга ҳар томонлама ёрдам беришган.

ТУРЛАНУВЧИ ВАЗА

● ХИТОЙДАГИ қадимий мақбаралардан бирида анъанавий кўринишдаги ваза топилди. Бироқ у ўта ғаройиб хусусиятга эга, яъни унинг ғаройиблиги шундаки, у тиниқ шиша рангда, аммо ичига сув қуйилса... қизил рангга кириб қолади, сувни тўкиб ташланса, ваза ранги яна асли ҳолига қайтади. Хитой олимлари ҳозирча бунинг сири нимада эканлигини топишолмай бошлари гаранг.

МИТТИ РЕСПУБЛИКА

● ДУНЁ шундайки, бир узунга бир калта, бир оғирга бир енгил, бир каттага... бир кичик қилиб, жуфт-жуфти билан яралган. Шу назардан қарасак, дунёда энг митти республика ҳам бор экан. У Сан-Марино Республикаси бўлиб, майдони атиги 60 квадрат километрни ташкил этади, холос. Шунинг учун республиканинг кўп фуқаролари четда ишлашади.

Шуниси қизиқки, республикада сайлов бошланса, ҳукуматнинг харажати кўпаяди. Чунки бошқа республикаларда ишлаётган ўз фуқароларининг сайловда қатнашишига имкон яратиб, транспорт харажатини ҳукуматнинг ўзи тўлайди.

МАШҲУР КИЧКИНАЛАР

● ҲАЁТДА ўз «қилмиши» билан донг таратиб, номи тарихда қолган кишиларнинг кўпи «миттивойлар»дир. Масалан, Эдит Пиафнинг бўйи 147 сантиметр, Бетховенники 160, Мэри Пикфорд — 155, Элизабет Тейлор — 157, Наполеон — 161, Ленин — 160, Сталин — 164, Берия — 165, Гитлер — 158.

(ЎзА).

Адолат қиличи кескир

Судлар адолат томонида. Аммо...

Бугунги оғир дамда адолат тарозисининг тўғри ишлаши жамиятимизда катта аҳамиятга эга. Чунки қаерда ноҳақлик бўлар экан, ўша ерда норозиликлар, ёз-ёзлар, юқори ташкилотларга шикоятбозликлар бўлиши табиий. Буни 20 йилдан ортиқ ҳуқуқни муҳофаза қилиш ташкилотларида ишлаган Жиззах шаҳар суди раиси Асрор ака Аҳмедов яхши билади. Шунинг учун у киши ҳар қандай кўрилаётган «иш»нинг одилона бўлишини ўз ходимларидан талаб қилади. Аммо, тўғрисини айтиш керак, Суд органларида ҳам ўзига яраша муаммолар ҳам йўқ эмас. Уларни жойларда ҳал қилса бўладими! Адолат тарозисини ушлаган судлардан халқ розими! Ана шундай саволлар билан мухбиримиз Жиззах шаҳар суди раиси Асрор АҲМЕДОВга мурожаат қилди.

— Асрор ака, суд одил ишласа жиноятчилар ўз қилмишларига яраша жазо оладилар. Аммо, баъзида судлар раҳмдиллик қилиши оқибатида бунинг акси бўлади. Бироқ...

— Сизнинг фикрингизни тушундим. Ҳақиқатан ҳам баъзи ҳолларда суд жиноят ишларини одилона кўриши учун имконият бўлмайди. Бунинг биринчи сабаби кўпинча жиноят ишлари судга тўлиқ, пишиқ-пухта қилиб келтирилмайди. Гувоҳлар ўз вақтида келмайдилар. Жабрланувчилар ҳам терговдаги кўрсатмаларни судда ўзгартириб юборадилар. Баъзан, терговчилар ойдинлик туб илдизлари бор. Менинг назаримда талончилик, ўғрилик, фирибгарлик каби жиноятларнинг турлари ортмоқда. Қотилликлар ҳам содир бўлиб турибди. Бунинг биринчи сабаби кун кечиришнинг оғирлигидир. Масалан: яқинда Жиззах шаҳар суди К. Бобожонов, Н. Синдиров, Н. Қурбонов, Б. Бурхоновларнинг жиноий ишини кўриб чиқди. Юқорида исмлари келтирилган шахслар ўзаро жиноий тил бириктириб, 1993 йил 8 февраль куни тахминан кечаси соат 1.00 ларда шаҳарнинг Ц-2-а ҳудудига қарашли 24-уйнинг 27-хонасида яшовчи Р. ларда суҳбатлар, учрашувлар ўтказишлари керак. Афсуски, бугунги кунда бундай ишлар қилинмаяпти. Охир оқибатда ёшлар ўртасида жиноятчиликлар кўпаймоқда.

Ҳаммага маълумки, ҳар йили неча минглаб ёшлар мактабни битирадилар. Аммо, жойларда уларнинг тақдири билан қизиқадиганлар кам. Ёшларни ишга жойлаштириш билан ҳеч ким шуғулланмай қўйди. Борлари ҳам номига. Бу ҳам етмагандай кўпгина ташкилотларда иш жойлари қисқартирилмоқда. Тўғриси, ҳамма яхши яшашни истайди. Тирикчилик ўтказиш қийин, баъзилар билиб-билмай, айниқса, ёшлар турли жиноий гуруҳларга қўшилиб қолаяптилар. Бунинг туб сабаби бекорчиликдир. Битта болага етти маҳалла ота-она деган гапни унутмаслигимиз керак. Сабаб маҳаллада кўпчилик бир-бирини танийди. Кимнинг фарзанди нима иш билан шуғулланишини яхши билишади. «Дом»ларга ҳам яхши маҳаллаларнинг тажрибаларини жорий қилиш керак. Ана шундагина ўғирликлар камаяди. Ҳамма бир ёқадан бош чиқариб ишлайдиган давр келди. Шундай қилинмаса жиноятларни йўқ қилиш қийин.

— Қалбда инсонларга меҳри бўлган киши ҳеч қачон бировларнинг косасига қўл узатмайди. Шундай экан, жиноятларнинг кўпайишига одамлар ўртасидаги меҳр-оқибатнинг йўқолаётгани ҳам сабаб бўлмаяптимикин!

— Бу фикрингизга тўлиқ қўшиламан. Жамиятимизда ўз шахсий манфаати учун ҳар қандай қабиҳликдан қайтмайдиган инсонлар бор. Булар ахир ўзга сайёралардан келмаганку, улар ҳам бизнинг жамиятимизда тарбия топган. Аммо уларнинг тарбияси оиласидан — болалигиданоқ бузилган. Бунга энг биринчи айбдор ота-онасидир. Ахир халқимизда қуш уясида кўрганини қилади деб бекор айтишмаганку?! Яна бир нарсани алоҳида таъкидлашни истардим. Илгарилари 4—5 оила битта ҳовлида, бир қозондан овқат еб тирикчилик ўтказишган. Эндичи? Катта ҳовлига ота-бола, ака-ука сиғмай қолаяпти. Бунинг туб сабаби бир-бирига меҳрнинг йўқлиги. Баъзан арзимас кўрилган ҳаётдаги бундай нарсалар катта фожеаларга сабаб бўлмоқда. Инсонга ҳаёт бир марта берилади. Нима учун энди уни қамоқхонада ўтказиш керак! Шусиз ҳам жамиятимизда муаммолар етарлику?! Қалбида одамларга меҳри бўлган киши ҳеч қачон бировнинг ҳаққига хиёнат қилмайди. Ўзгага тиғ кўтармайди. Бунинг учун эса келажак авлодларимиз — болаларимизни меҳр-оқибатли қилиб тарбиялашимиз керак. Бу кечиктириб бўлмайдиган энг муҳим иш эканлигини ҳеч биримиз унутмаслигимиз керак.

— Асрор ака, ўзингизга маълумки, айрим ҳуқуқшунослар нинг айби билан ноҳақ жабр чеккан, қамоқхоналарда сақланаётган фуқаролар ҳам йўқ эмас. Баъзи ҳолларда ноқонуний жабр чеккан шахсларнинг судда айблари тасдиқланмай, одил суд ҳукми билан суд залидан озод қилинадилар.

— Ҳақиқатан баъзи терговчиларнинг айби билан ноҳақ жабр чекканларни мен узоқ йиллик иш фаолиятимда кўп кўрганман. Аммо, бировларга ноҳақ азоб берганлар ҳамиша ҳам ўз жазоларини олмайдилар. Аслида ким бўлмасин қилмишига яраша, эгаллаб турган лавозимидан қатъий назар жазоланиши шарт. Бундай билимсиз ҳуқуқшунослар халқ ичида орган ходимлари обрўсини тушурмоқдалар.

Инсонлар тақдирини ҳал қилувчи судларнинг хато қилишга маънавий ҳаққи йўқ. Ҳар бир жиноятнинг қилмишига яраша жазолаш шарт. Яқинда шаҳар судида бир жиноят ишини кўриб чиқдик. 1959 йилда Жиззах шаҳрида туғилган Баҳодир Бахриддинов қонуний никоҳдан ажрашган Аниса Юсуповага маст ҳолда рашк сабаб пичоқ санчийди. Аммо, бахтли тасодиф, ўз вақтида кўрилган тиббий ёрдам туфайли жабрланувчининг ҳаёти сақлаб қолинди.

Б. Баҳриддинов ўз қилмишига яраша жазо олди. У Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 15—81 моддаси билан айбланиб 6 йилга озодликдан маҳрум қилинди.

— Давр ўзгармоқда. Одамлар ҳам. Аммо, собиқ СССР даврида яратилган эски қонунларнинг айримлари ҳамон кучда.

— Гапингизга қўшиламан. 30—35 йилдан олдин тайёрланган баъзи қонунлар ҳамон ҳаётимизда қўлланилаяпти. Тўғриси, кўпчилиги бугунги кун талабига етарли жавоб бермайди. Чунки бу қонунларда бизнинг шарт-шароитларимиз, урф-одатларимиз инобатга олинмаган. Яқин йилларда бу муаммоларнинг ижобий томонга ҳал бўлади. Чунки мустақил республикамиз ўз қонунлари бўлиши шарт. Буни нафақат суд ходимлари, балки халқимиз ҳам интиқлик билан кутмоқда. Чунки адолатли қонунлар қўлланилса, айбдор, ҳам, жабрланувчи ҳам юқори ташкилотларга шикоят ёзмайди.

Меҳнаткаш халқимиз республикамиз мустақиллигининг икки йиллигини кенг нишонлади. Шу қисқа вақт ичида Республикамиз Президенти И. Каримов раҳбарлигида жуда кўп савобли ишлар қилинди. Қонунларимиз давр талаби асосида қайтадан тайёрланмоқда. Бу демакки яқин келажакда судларимизнинг мустақил, одил иш олиб боришлари учун кенг имкониятлар яратилади.

кирита олмаган далилларни судда аниқлашга мажбур бўламиз. Бу эса жиноят ишларини кўришда чувалишларга, норозиликларга олиб келади. Баъзи ҳолларда бундай ишларни қайта терговга юборишга мажбур бўламиз. Ҳозирги жиноятчилик авж олган шароитда терговнинг сифатли ўтказилиши кўп нарсага боғлиқ эканлигини унутмаслигимиз керак. Афсуски, баъзи «иш»ларда кўрсатмалар мажбуран олинганлиги маълум бўлиб қолади. Бу ишлар судда фош бўлади. Бу билан ҳамма терговчилар билимсиз, тажрибасиз, ўз ишини билмайди деган фикрдан йироқман. Аммо, тўғрисини айтиш керак, тажрибасиз, уқувсиз, терговчилар ҳам йўқ эмас. Уларнинг айби билан баъзи жиноят ишларини ўз вақтида кўришнинг имконияти бўлмайди. Кўпинча қамоқда сақланаётганларнинг милиция судга ўз вақтида олиб келмайди. Оқибатда суд ишлари ойлаб чўзилиб кетади. Аслида прокурор бундай ишларни ўз назоратидан қочирмаслиги керак.

— Жойларда жиноятларнинг содир бўлаётганини сир эмас. Аммо, унга қарши курашни кучайтиргандан деб бўлмайди.

— Тўғри, жиноятларнинг кўпаяётгани сир эмас. Унинг Ҳакимованинг уйига кириб, жами 125 минг сўмлик нарсаларини ўмариб кетишган. Одил суд уларнинг «иш»ини кўриб чиқиб, қилмишларига яраша жазо тайинлади. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Энг қизиғи, кўплаб судланувчилар қора курсига ўтиргач, қилмишларига пушаймон бўлиб суддан раҳм-шафқат сўрайдилар. Болаларини, ота-оналарини ўртага қўйиб кўз ёши қилишади. Бировларнинг мол-мулкини ўғирлаб, бегуноҳ инсонларнинг жонига қасд қилган шахсларга одил суд қандай раҳм қилиши мумкин.

Энг ачинарлиси содир этилган жиноятларнинг кўпчилиги ёшлар ҳиссобига тўғри келмоқда. Ҳали балоғат ёшига етмаган болалар ўз «ҳомий»лари ёрдамида катта-катта жиноятларга қўл урмоқдалар. Уларни бу йўлдан қайтариш учун вояга етмаган болалар билан ишлайдиган милиция инспекторларининг ишини қайтадан кўриб чиқиш керак. Тўғриси уларнинг баъзиларнинг ўз вазифаларини бажармаяптилар. Ёшлар билан ишлаш шарт бўлган милиция ходимларини бошқа ишларга жалб қилинмоқда. Аслида эса улар маҳаллаларга, мактабларга, техникумларга, олий ўқув юртларига бориб у ер-

Суҳбатдош
З. МАМАДАЛИЕВ.

ДЎСТ ДЎСТИНИ, МЕҲМОН МЕЗБОННИ...

УЛДИРГАНИГА ЛАЪНАТИ АРОҚ САБАБ БУЛДИ

Шу йилнинг 6 апрелида урганчлик Баҳром Қаландаров ўғлининг туғилган кунини нишонлади. Биздаги ёзилмаган одатларга кўра бундай кунда ҳар оилада байрам бўлади. Дастурхон ёзилади. Турли таомлар тортилади. Зиёфатнинг «гули» — турли ароқлар шишалар сафи тортилади. Ичилади — юбилярнинг юзига кириши учун. Ичилади — ҳар йили шу санани биргаликда нишонлаш ҳаммага насиб қилиши учун. Ичилади — меҳмонларнинг ҳурмати учун. Ичилади — ...Баҳона кўп.

Шундай қилиб базми-жамшид қизиган пайти унинг қўшниси Улуғбек Қурбонов уч йигит билан ташриф буюрдилар. Уч оға-ини билан. Улар анча ширакайф кўринишарди. Ичиб олишган, кайфиятлари хуш.

Баҳром уларни алоҳида уйга таклиф қилди. Олдиларига овқат тортилди. Дастурхонда шишалар пайдо бўлди. Кейин у... шошилаётган бошқа меҳмонларни кузатиш учун ташқарига чиқади. Бундай пайтда «хайр-хўш» дарров айтила қолмайди. Ҳайрлашув маросими чўзилади. Яна бир қатор тилаклар билдирилади. Ҳатто баъзан енгил жафосизга тикка туриб ярим ичилади...

У меҳмонларни кузатаётган пайтда Ўктам (бояги уч йигитнинг бирови) югуриб келиб «Баҳром ака, Рустам Улугбекни пичоқлади» деган ноҳуш хабарни етказди.

Туғилган кун ҳам адо бўлди. Яхши ният билан тортилган ош заҳарга дўнди, қонга беланди.

...Рустам Улугбек билан эскидан таниш, дўст эдилар. Бирга ҳарбийда бўлишган, бордикелди қилиб туришарди. Худди шу машъум воқеа рўй берган куни Рустам акаси Озод ва укаси Ўктам билан Улугбекникига йўқлаб боришганди. У ерда анча ўтиришди. Ичишди.

Кейин кетар чоғи Улугбекнинг эсига қўшниси Баҳром ўғлининг туғилган кунини нишонлаётгани тушиб қолди. Таклиф ҳам ўзидан чиқди: «Биргаликда кириб табриклаб чиқмаймизми?» Улар ҳам зиёфат дарагини эшитиб рози бўлдилар.

...Кейин юбилярнинг соғлиги учун қадаҳ кўтаришди. Ва кайф устида гап кўчиб қолди. Луғатга кирмаган иборалар ишлатилди. Кейин сўз луғати ҳам тугади-ю, Улугбек Рустамнинг юзига мушт туширди. Бошланди. Икки дўст икки жўжахўрозга айландилар. «Олишув»ларнинг гувоҳлари, ҳозирча жабрдийда Рустамнинг инилари эса томошабинлик қилиб туришди. Улар иниларнинг бўш келмаслигини, «дунё кўрган» йигит эканини билишарди. Ахир Рустам муқаддам судланган, уч йил узоқларда бўлиб қайтганди...

Тўсатдан (тўсатдан эмасдир?) Улугбекнинг қўлида пичоқ пайдо бўлди. Жабрдийда (ҳозирча) Рустам ҳам бўш келмади. У бояги мушт учун алам заҳри ила ўзини отди. Унда қасос руҳи жўш урарди. Шу қасос руҳи (кейинча қотил буни ҳимояланиш учун деб ўзини оқламоқчи бўлади) бир йигитнинг умрига зомин бўлди. Пичоқ Рустамнинг илкига ўтди-ю, Улугбекнинг кўксига санчилди. У энг хавфли — нозик нуқтага йўналтирилганди. Йигит беҳолланиб йиқилди. Фожиадан ўзига келган Рустам пичоқни синдириб укаси Ўктамга берди ва милицияга хабар қилишни буюрди. Ўзи эса жон бераётган «дўсти» ёнида қолди...

Хоразм вилоят судининг ҳукмига асосан фуқаро Рустам Курнёзов ўн йил озодликдан маҳрум қилинди.

Сўзни «нишонлаш»дан бошлагандик. Ҳар бир фожианинг келиб чиқиш сабаби бўлади. Бу жиноятда бош «айбдор» — ичкилик. Негаки, Рустам ўз иниларини билан «фронтовик» дўстини зиёрат қилиш учун йўлга отланганида кўнглида дўстига озор етказиш (ўлдириш у ёқда турсин) нияти бўлмаган. Олдинлар бирор марта тортишганлар, ўртада гап қочганини ҳеч ким эслай олмайди. Демак, дўстлар дийдорлашувининг «гултожи» бўлмиш ароқ ўз қилғилигини қилиб улгурди...

Ҳар гал дўконларнинг тижорат расталарида қаторлашиб турган шишаларни кўрганимда негадир шу фожиа эсга келаверади. Бу лаънати «шайтон суви» яна кимларнинг ҳаётига нуқта қўяркан? Дўстни қотилга айлантиркан?..

Файзулло ЕҚУБОВ,
вилоят прокуратураси ходими.

Ҳаёт ва қонун

Ичадиган киши учун ароқнинг баҳоси уни қизиқтирмайди. Қандай бўлмасин нафсини қондириш учун йўл қидиради. Гоҳида ўғрилик қилади, гоҳида тиланчилик қилиб бўлса-да, мақсадга эришади. Ишқилиб, кайф қилса бўлгани. Яқинда пойтахтимизнинг Чилонзор ва Собир Раҳимов тумани ходимлари рейд ўтказиб бир қанча кайф бандаларини ушлаб, турли чора-тадбирлар кўрди. Энг ачинарлиси улар орасида кекса ва ёш аёллар ҳам бор эди. Уларнинг кўпчилиги кўчаларда ҳеч нарсасиз ҳам ичадиган, баъзилари эса ароқ сабабли милиция ишига тушиб қолганлар экан.

СУРАТЛАРДА: Собир Раҳимов ва Чилонзор тумани ички ишлар ходимлари рейдда.

Р. АКБАРАЛИЕВ суратлари.

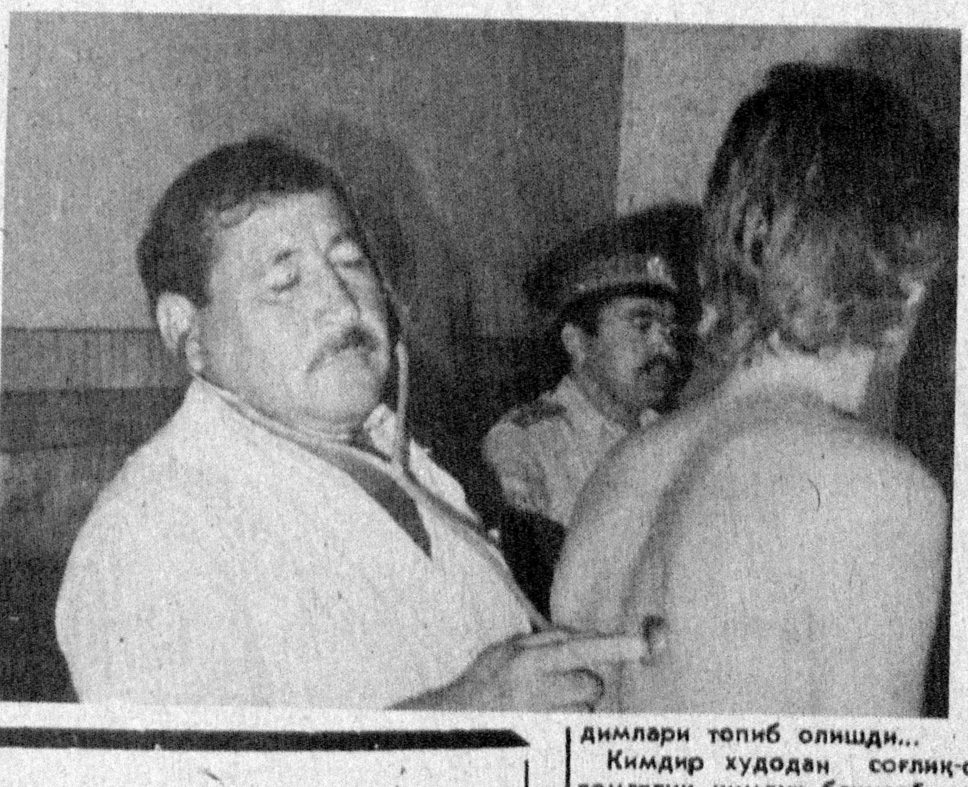

Ихтиёрий жиннилик

Жалолиддин Набиев нашаларни гугурт қутиларига жойлар экан, «Мана энди мен ҳам миллионерман», деган гап кўнглининг кўчасида ғимирлаб қолди.

У хомчўт қилиб чиқди. Ҳар бўлиб 3144 та гугурт қутисига солинган нашани пулга чақадиган бўлса, миллион сўм деганлари — нима? Уз оёғи билан юриб келди, дегандай, Ахир, ҳар бир гугурт қутисидаги нашани юз эллик сўмдан камига пуллашмайди. Шундай бўлгандан кейин ўлиб-тирилиб меҳнат қилишнинг нима ҳожати бор? Ҳар йили наша экиб, мўмай-мўмай даромад олганга нима етсин!

Жалолиддин шундай ширин-ширин тушлар кўриб, шундай ширин-ширин хаёллар оғушида яшади.

Аммо, унинг бузуқ нияти ошкор бўлиб қолди. Уйининг ертўласида сақланаётган 752 та, томида асраб қўйган 2392 та гугурт қутисидаги нашаларни ички ишлар органлари ходимлари топиб олишди...

Кимдир худодан соғлиқ-саломатлик, кимдир бахт-саодат сўраб тиланса, Жалолиддин бўлса, Оллоҳдан бойлик тилаган эди-ю, бирданига қамоққа тушди.

5 йил нашанинг мазасини татиганлигига эмас балки қамоқнинг жабрини тортишга маҳкум бўлди.

Денов туманидаги А. Ҳидоятов номли давлат хўжалигининг Сина қишлоғида яшайдиган Жумақул Қурбонов мўминина, кўй оғиздан чўп олмаган инсонлардан эди. Аммо, унинг индамай юришининг сири бор экан, уйида ҳуфиёна наша сақланаётганлигини барчага аён бўлиб қолди.

Жумақул Қурбонов ҳам халқ судининг «мукофоти»га сазовор бўлди. Уни икки йил муддатга наша чекиш имконияти бўлмайдиган жойга жўнатиб юборишди.

Мелиқурод Маматраимов Оҳунбобоев номли жамоа хўжалигининг К. Маркс номли участкасида бинойидек умр гаштини сураётган, наша дея аталувчи ширин-шакар нарсаларнинг анча мазасини олиб қолган эди.

Нима бўлдию, бир куни уни шартта кўлга туширишди. 184 та гугурт қутисига аввайлаб-эҳтиёт қилиб жойлаштирилган нашадан — тишининг ковагида сақланган бойлигидан жудо бўлиб қолди.

...Аслида Денов Сурхондарёнинг энг катта туманларидан бири. Бир қатор хўжаликлар эса тоғ олди қишлоқларидан иборат. Инсофи борлар бирор фойдали иш билан банд бўлишса, ҳалол меҳнат қилса, десак етти чақирим нарида қочадиганлар енгил-елпи юмушларнинг этагини тутиб кетишмоқда.

Оқибат эса... айримлари қилган ишларига пушаймон бўлишади.

Аслида бундайларга қарши аввало ўт очилиши керак! Лекин, ҳалиям туманларда «Социализм» ва А. Ҳидоятов деб номланган хўжаликларда бундай қинғир ишларнинг пайи, қиркилмаяпти. Ана шу хўжаликларда нашага экилаётган жойларда собиқ экин бошқа экинлар экишса хўжаликка неча миллионлаб сўм иқтисодий наф келтиради-ку?

1993 йилнинг 5 ойи мобайнида А. Ҳидоятов номли ва «Социализм» хўжаликлари ҳудудида 24 жойга наша томондан экилганлиги аниқланди. Бу ерда неча оқилона, яхши ният билан фойдаланилмайти? Ахир бу майдонлар оз эмас — 5668 квадрат метрни ташкил этади-ку!

1992 йилда районда 100 тадан ортиқ ҳонадон томорқасидаги наша экилганлиги аниқланган. Ахир, гиёҳвандлик, кайф берувчи қора дориларни истеъмол қилиш — ихтиёрий равишда жиннилик-ку.

Денов туман халқ судининг мажлиси унга «сабоқ» берувчилари келишига фақатгина «сова»ни «тайёрлаб қўйган экан». Жалолиддин сингари йиллик «дам» олишга жўнаб кетди.

Раҳматжон Хусанов Жалолиддин каби бойлик тўплашни хом хаёл қилган эмас. У фақат наша чекиб, унинг кайфидан ҳузур қилмоқчи эди, холос. Бироқ, шундай «беозор» одамларга ҳам қонун ҳақиқат берадиганлар бор экан. Раҳматжон бировнинг уйда яшаганнинг бир сўзи ўрнида ҳам, бошқа сўзи бошқа... Мана шу баҳона билан тасарруфи чидабон бўлишига «Наша» томонидан Раҳматжон «ўзини-ўзи овунтирмоқчи» бўлди.

Гапнинг очиғи, баъзилар негадир қамоқдан ҳам қўрқмай қолишган. Буни қаранки, Раҳматжон Хусанов ҳам бир неча марта қамоқнинг «таъмини» тотиб, «ҳузури»ни кўрганлардан. У Деновда мажбурий меҳнатга ҳукм қилинган эди. Кейин уни турмадан ташламадан — доимо ёточхонадан наша сақлади. Мана энди судланган қонунни бузганлиги учун «тажриба»ини эса халқимиз ҳар бир ёш йигитнинг ёнида бўлиш мумкинлигини олдида ҳамиша соғу-саломат юришини тилаганимиз маъқул эмасми?

Собир ҚОБИЛОВ,
Денов туман прокурори.
Бозор ҚОДИРОВ,
туман прокурори муовини.
Жовли ХУШБОҚОВ,
«Туркистон» мухбири.

Таҳририяга хат

«Мени кечиринг, одамлар»

Ҳурматли «Туркистон» газетаси таҳририяти ходимлари! Ушбу мактубни Сизларга тақдир сўқмоқларида адашиб, нима йилдан бери азоблар гирдобида яшаётган гуноҳкор бир инсон битаяпти. Бу дунёни гардунида виждон азобидан ҳам оғирроқ қийноқ йўқ экан...

1990 йилнинг 30 августи менинг умр дафтаримдаги энг қора саҳифа бўлиб қолди. Шу куни мен катта жиноятга қўл урдим! Уша пайтдаги ҳолатимни фақат ўзимгина тушунаман. Бошқа ҳеч кимга тушунтириб ҳам беролмайман.

Халқ суди мени Ўзбекистон Жиноят Мажмуининг 119[1]-моддаси билан ўн икки йил муддатга озодликдан маҳрум этиб жазога ҳукм қилди.

Шундан мен учун шунча қимматга тушди. Икки йилдан бери панжара ортида кун санайман... Мен қамалганимдан бери қанча сувлар оқиб кетди! Ватанимиз истиқлолга эришди, халқ ўз истак-ҳоҳиши билан Ислом Каримовдек адолатпеша инсонни юртбошлиликка сайлаб олди. Гарчи «зона»да бўлсамда, республикамизда рўй бераётган ўзгариш ва янгиликларни кузатиб бораман. Кўп яхши ишлар бўляпти. Одамлар истиқлолни виждондан ҳис этишаётибди, уни авайлаб яшашаяпти.

Мен-чи?

Мен шундай муқаддас ва табаррук кунларда эллимнинг бирор кор-ҳолига ярамасдан, одамларнинг дардига шерик бўла олмасдан, ақлли учта норасида фарзандимнинг кувончини кўролмасдан ўтирсам! Келажакни ўйлаб яна ваҳима босади: ҳаётнинг истаган жойида улар одамлар юзини қора бўлиб қолаверса!

Шундай пайтларда дунёга сиғмай қоламан. «Одамлар, қадамингизни ўйлаб босинг! Жиноят кўчасидан нарироқ юринг, жаҳлга эрк бериб, мен каби виждон азобида ковурилиб юрманг!» — деб дод солгим келади.

Мен қаттиқ янглишдим, пушаймонман. Лекин, бор айбимни меҳнатим билан ювсам, одамлар қатори ишлаб чарчасам, жонажон эзгу болаларим ёнида бўлсам деяман... Мени афв этинг, эгри одамлар! Ўзингизни кечиринг!

Мени кечиринг, одамлар! Сизлардан ажралиб қолган, соғинчнинг ўйлаб ўкинаётган гуноҳкор... Жигар хасталигига чалиндим. Айбимни ювишга имкон беринг.

Раҳмон АЛИЕВ.

«Туркистон»га жавоб берадилар

Шикоят тасдиқланди. Бироқ...

32 нафар ва ходим имзо чеккан хат Жиззах вилояти Арнасой тумани Халқ таълими бўлимига қарашли «Нилуфар» болалар боғчасидаги турли ноқонуний ишлар ҳақида эди. Шикоятчиларнинг ёзишича боғча мудираси ўз билгича иш тутиб, таниш-билишларини ишга олган. Баъзи ходимларни нима пул ёзиб ўзлаштирган. Ушбу шикоят хатини текшириб, чора кўриш учун Жиззах вилояти прокуратурасига юборилди. Яқинда Арнасой тумани прокурори, адлия маслаҳатчиси К. Розиев имзоси билан жавоб хати олдик, Қуйида ушбу жавоб хатини эътиборингизга ҳавола этамиз:

«Арнасой туманидаги «Нилуфар» номли болалар боғчасида жамоаси номидан ёзилган 106 номерли ариза тумани прокуратураси томонидан кўриб чиқилди.

«Нилуфар» болалар боғчаси мудирасининг иш фаолияти текширилганда нишон бўшаган Б. Сейдахметова, Ф. Жумалиева, А. Куксгаузенлар ўрнига бошқа ходимларни ишлатган. Лекин уларни расмийлаштирмаган ва молиявий хатоликларга йўл қўйган. Бундан ташқари Г. Холбоева ўзининг қизи М. Абдуназарова 2625 сўм ёзиб ўзлаштирганлиги аниқланди.

Фуқаро Г. Холбоеванинг ҳаракатида жиноят аломатлари бўлсада, лекин унинг кўп болали аёл эканлигини, келтирилган зарарни тўлиқ тўлаганлигини, ўзлаштирилган зарарнинг аҳамиятли эканлигини ҳисобга олиб ЎзЖКнинг 7-модда 2-қисмини қўллаб 21.06.93 йил куни жиноят ишини қўзғатишдан рад қилинган».

СУВ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИ

«Ҳурматли таҳририят! Хўжалигимиздаги муаммолар ҳақида ёрдам сўраб ёзмаган ташкилот қолмади. Туман раҳбарлари камчиликларни бартараф этиш ўрнига, турли баҳоналар қилишмоқда, — деб ёзади Қарши туманидаги «Москва» давлат хўжалигида яшовчи Э. Худойбердиев. — Қишлоғимиздаги муаммоларни ижобий ҳал қилишда ёрдам берсалардингиз».

Ушбу шикоят хатини Қарши туман ҳокимлигига юборгандик. Яқинда жавоб олдик. Уни Қарши тумани ҳокими ўринбосари В. Муртазоев имзо чеккан.

«Туман ҳокимлиги «Москва» жамоа хўжалиги ҳудудида яшовчи Э. Худойбердиевнинг «Туркистон» газетасига ёзган аризасини кўриб чиқди. Аризачи яшаётган Бешкент қишлоғи аҳли учун «Узсантехгазмонтаж» қурилиш ташкилоти томонидан шартнома асосида 4 километр ичимлик суви учун қувур ўтказилди. Яна 2 километр қувур ўтказиш мўлжалланмоқда. Бу ишлар тугатилса Бешкент қишлоғи сув билан таъминланади. Хўжалик ҳисобидан аризачининг уйига тўлиқ табиий газ ўтказилган».

Кутлов

Мусаҳҳиҳдан муҳарриргача

УША КУНИ Навоий номли театр рўпарасидаги тўрт қаватли бино охирги қаватининг чироқлари тонгга қадар ўчмади. Бу ерда янги газета дунёга келаётган эди. Унинг гранка ва саҳифаларига «ўқидим» дея имзо чекиб, газетанинг бехато, бенуқсон чиқишини таъминлаганлардан бири мусаҳҳиҳ Нўъмон Насимов эди. Ана шу унутилмас воқеанинг гувоҳи бўлган ижодкорлар ҳозир бармоқ билан санарли қолган. Улар бу кунни алоҳида фахр ва ғурур билан эслашади.

Ўша заҳматли кунларга ҳам қарийб қирқ йил бўлибди. Ўшандан буён Нўъмон Насимовнинг бутун ҳаёти шу газета билан боғланиб қолди. Бу даргоҳда у адабий ходим, ўз мухбир, бўлим мудири, котиб ўринбосари, масъул котиб лавозимларида ишлади. Газетачиликнинг миридан сиригача ўрганди. Очерк ва фельетонлар, публицистик мақолалар билан элга танилди. Сўнг тақдир тақозоси билан турли жойларда турли лавозимларда ишлади.

1980 йил «Тошкент ҳақиқати»га янги муҳаррир тайинлаш лозим бўлганда, ундан муносиброқ номзод йўқ эди. Унинг катта ижодий жамоага раҳбар бўлиб келишини таҳририятдагилар мамнуният билан қарши олдилар. Сабаби — Нўъмон Насимов «Тошкент ҳақиқати» учун эски қадрдон, таҳририятнинг ўзи тарбиялаб улғайтирган ходим эди.

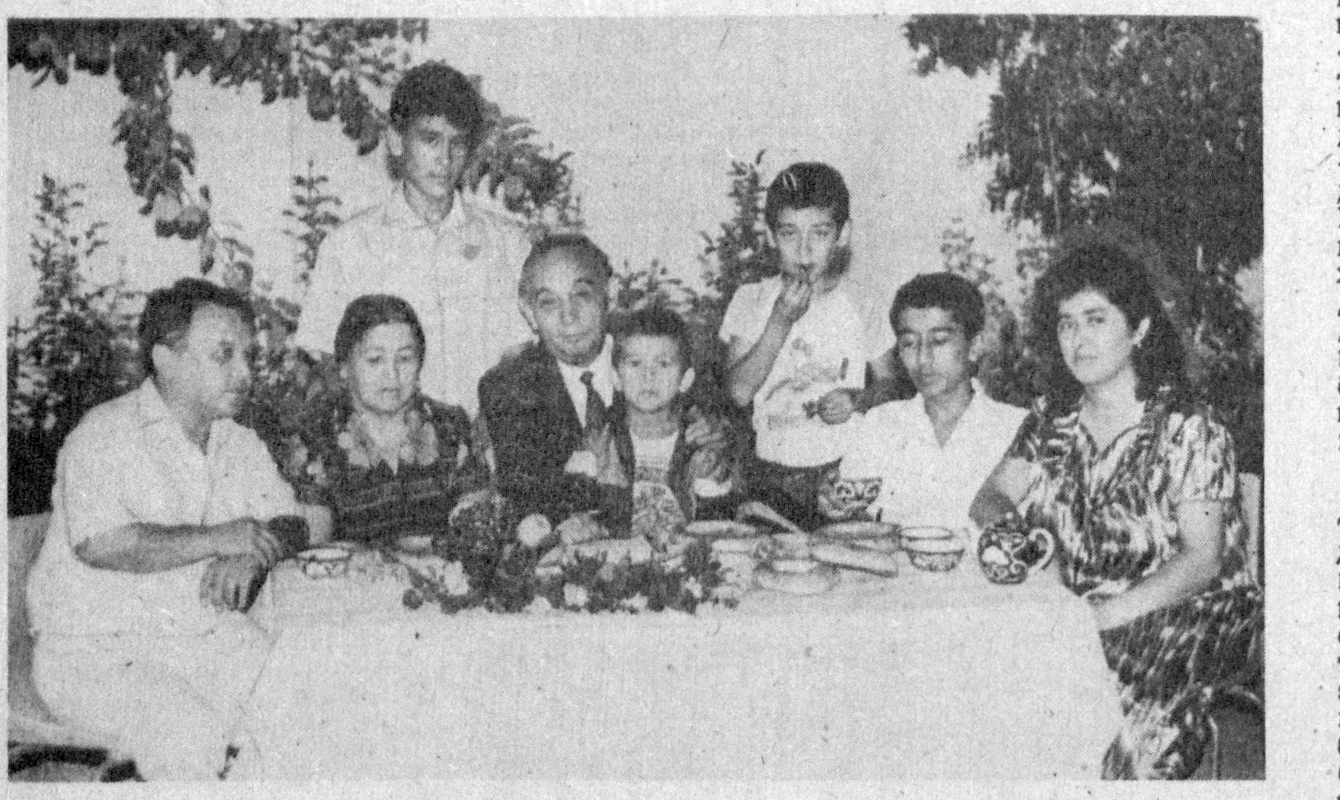

ОДАТДА «ўзингдан чиққан»нинг раҳбарликка тайинланиши маъқул тушишининг бир жиҳати бор. «Бегона эмас», «ўзимизнинг қадрдон» дея хотиржамлик, бемалоллик кайфиятида юради кўпчилик. Лекин жамоадагилар янги муҳаррирнинг талабчанлиги, қаттиққўллигини дастлабки кунларданоқ сездилар. Шунинг учун ҳам Н. Насимов ижодкорларни яхлит жамоага бирлаштириб катта ишларга уюштира билди.

Янги муҳаррир янги ғоялар, янги мавзулар билан иш бошлади. Газетанинг қиёфаси ҳам, масалаларга ёндашуви ҳам ўзгарди. Турли жамоатчилик кенгашлари ташкил қилиниб, газетанинг фаоллари сони орта борди. Хусусан ҳуқуқий билимларни тарғиб қилувчи жамоатчилик кенгаши тузилиши айни муддао бўлди. Бирин-кетин янги рукнлар очилди. «Халқ хофизлари», «Оқибат» деган туркумдаги мақолалар кенг ўқувчилар эътиборини қозона бошлади. Тўғри, бу мақолалар баъзиларга қандайдир эриш туюлди, ижтимоий-сиёсий газета ўз иши билан шуғулланса бўларди дея таъна қилувчилар ҳам топилди. Баъзи юқори идораларда ўтирган кишилар таҳририятга таъсир ҳам ўтказмоқчи бўлишди.

Нўмон Насимов — ҳуқуқшунос журналист. Шунинг учун кундалик ҳаётда бўлганидек газета саҳифаларида ҳам адолат, ҳақиқатни ҳимоя қилади. Бу мавзу муҳаррирдан жасорат ва мардлик билан бирга қанчадан-қанча вақт ва асаб талаб қилишини муҳаррирларгина билади. Эсимда, 70-йилларнинг ўрталарида Тошкентда жуда катта шов-шув бўлган фожиали воқеа икки оиланигина эмас, бутун бир маҳаллада истиқомат қилувчилар, юқори идораларда ишловчиларни бир бирига гиж-гижлаб қўйганди. Ҳуқуқ-тартибот идорасида ишлайдиган бир раҳбар ўз мавқеидан фойдаланиб, ўзининг қўшниси бошига не кулфатларни солмади, газетада фельетон қилдирди, қаматтириб юборди. Лекин катта машаққатлар билан бўлса ҳам ҳақиқат тантана қилишига эришилди. Оддий хизматчи оиласининг обрўси эл-юрт олдида, маҳалла-кўйда тикланди. Н. Насимов адолат тантанаси йўлида жуда кучли, катта ғовларни олиб ташлай олди. «Тошкент ҳақиқати» таҳририяти, шахсан муҳаррир ноҳақ камситилган ва ҳақ-ҳуқуқи поймол бўлган бу хилдаги кишиларнинг қанчадан қанчасига ёрдам қўлини чўзган.

Баъзида ўқувчилар назарида муҳаррирлар ижод билан кам шуғулланадигандек, мустақил равишда асарлар яратмаётгандек туюлади. Йўқ, газета муҳаррирларининг бутун умри ижод қилиш, изланиш билан ўтади. Газетада кўтарилган энг яхши ғоя кўпинча муҳаррирнинг ижодидир. Газетхон севиб ўқийдиган, қиёмига етган, лекин остида бошқа муаллифнинг имзоси турган мақолага ҳам аслида муҳаррирнинг қалб қўри тўкилган бўлади. Ниҳоят газета даргоҳида камол топган ижодкорларнинг ўзини ҳам муҳаррир меҳнатининг меваси дейиш мумкин. Шу жиҳатдан қараганда Нўъмон Насимов ниҳоятда сермаҳсулдир. Унинг истеъдодли шогирдлари кўплаб таҳририятларда ишлашади. Чиндан ҳам у жуда кўп ёшларнинг «қулфи-дили»ни очиб юборган, яхши ишларга етаклаган мураббий. «Тошкент ҳақиқати»дан қалдирғоч бўлган «Тошкент оқшоми» — «Вечерний Ташкент» газеталарининг муҳаррири Эркин Эрназаровни у Янгийўлдан, таниқли журналистлар — Эсон Қосимовни Чиноздан. Абдунаби Ҳайдаровни Бекободдан, Зарифа Эралиевани Оҳангарондан, Иброҳим Тошевни Пискентдан, Даврон Аҳмадни Тошкентдан топиб, уларни катта ҳаёт йўлига чиқиб олишларига ёрдамлашди. Бундай ижодкорларни яна ва яна санаш мумкин.

Кишининг тақдири, характери кўп жиҳатдан туғилгандаёқ маълум бўлади, дейишади ва мучалига ишора қилишади. Зотан ҳар қайси мучалнинг ўз белгиси, тавсифловчи фазилати, рамзи бор. Айтайлик, сичқон мучалига мафтункорлик хос бўлса, «сигир» — босиқлик, бардошлилик, «йўлбарс» — жасурлик, «илон» — донишмандлик, ақллилик, «тўнғиз» — ҳалоллик тимсоли ҳисобланади. Хўроз йилида туғилганлар эса очиққўнгиллилиги, самимийлиги билан ажралиб турадилар. Нўъмон Насимов билан мулоқотда бўлганларнинг ҳаммаси — дўстлари, ҳамкасблари, таниш-билиш, яқинлари унда ана шу хислатлар бўртиб туришини таъкидлайдилар.

БИЗ ҚАДРДОН ҲАМКАСБИМИЗ ва устозимизнинг ҳаётдаги шонли палласи — меҳнат фаолиятининг 40 йиллиги ва туғилган кунининг 60 йиллиги билан чин кўнгилдан табриклар эканмиз, ўзига хос ана шу фазилатлари доимий ҳамроҳи бўлиб қолишини истаймиз. Қутлуғ кунда унга айтадиган тилагимиз шу: «Тошкент ҳақиқати» ҳам, унинг муҳаррири ҳам ҳамиша эл ардоғида бўлсин, халқ назаридан қолмасин!

С. МУСАЕВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист.

Санъат

Дилда дардинг бўлмаса...

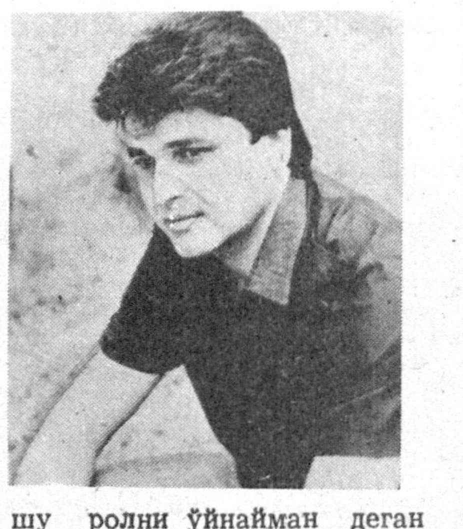

Очиғи, Ҳамид Тўхтаевнинг Муқимий номидаги театр саҳнасида яратган образлари ҳали у қадар кўп эмас. Лекин, муҳими, бу роллар бир-биридан фарқли, яъни ўзига хос. Агар у илк бор ижро этган роли Нортойда («Ака-ука совчилар»), шўх, юрагида ўти бор йигит бўлса, Жамил ролида аксинча («Дилафрўзга тўрт ошиқ») оғир, босиқ, хушаҳлоқ, ҳатто бироз тортинчоқ йигит. «Менинг оппоқ кабутарларим»даги Бахшуллонинг эса қишлоқ йигитларига хос кийиниб юриши, ўзини тутиши, сўзлаши дарров томошабинни ўзига тортади. Улуғ мутафаккир Алишер Навоийнинг 550 йиллигига бағишлаб саҳналаштирилган «Фарҳод ва Ширин» спектаклида Ҳ. Тўхтаев жосус ва қабиҳ Фусунгар қиёфасида намоён бўлди.

Режиссер Рустам Бобохонов саҳнага қўйган «Юсуф ва Зулайҳо» спектаклидаги Юсуф роли Ҳамид ака ижросида алоҳида ўрин тутади. Юсуф образи орқали актёр истеъдодининг янги қирралари намоён бўлди. Тақдирнинг беаёв зарбаларидан изтиробли ҳолатга тушиб қолаётган Юсуфнинг аҳволи Ҳ. Тўхтаевнинг таъсирли ижросида бир дақиқа бўлса-да, томошабин эътиборидан четда қолмайди. Томошабин қаҳрамон ҳолатига тушиб, у билан баробар изтироб чекади. Юсуфнинг оғир қисмати, фожеаси ҳаққоний ифодаланганлиги учун ҳам томошабин саҳнада кечаётган ҳар бир воқеага ишонади.

Нодирабегим таваллудининг 200 йиллигига бағишлаб саҳналаштирилган «Нодирабегим» мусиқали драмасида у Маъдалихон образи билан томошабинни яна ўзига ошуфта этди.

Саҳнада актёрларнинг бир-бирини осон тушуниши, қўллаб-қувватлаши спектакль муваффақиятининг асосий омилларидан биридир. Чунки, шундай бўлгандагина бир актёрнинг ҳолати иккинчисига осонгина юқади, уни руҳлантиради, мадад беради. Ҳ. Тўхтаев ҳам буни жуда яхши тушунади ва имкон борича шунга амал қилишга интилади.

Ҳар бир актёрнинг юлдузли орзуси бўлади, ҳатто шундай шахслар борки, муайян бир образга бўлган кучли муҳаббат, иштиёқ туфайли охир оқибат ана шу ролни ўйнайман деган ҳайрли ният билан актёрлик касбини танлаганлар. Ҳамид ака ана шу хусусдаги саволимизга қуйидагича жавоб бердилар.

— «Дилда дардинг бўлмаса, сардафтаримни кавлама», деган машҳур таъбирни эшитганмисиз? Театр санъати юракда дарди, қалбда оғриғи бор одамларгагина муҳим паноҳ бўлади. Ўткинчи ҳавасга берилиб келган кишилар театр, деган даргоҳда узоқ турмайдилар. Мақсадим, умрим борича театр санъати билан ошно бўлиш, дардимни билмоқчи бўлганлар мени саҳнада кўрсин. Яхши, сермазмун ролларни орзу қиламан. Ўзбек адабиётининг улуғ ва табаррук сиймоларидан бири Бобораҳим Машраб образини яратиш кўп йиллик орзуим.

Бугунги кунда театрларимизда аҳвол яхши эмаслиги ҳақидаги гап-сўзлар тез-тез қулоққа чалинмоқда. Баъзилар буни бозор иқтисодиётига ўтиш билан боғласалар, бошқалар драматургияни, яхши асарнинг йўқлигини рўкач қиладилар. Ҳамид Тўхтаевнинг ҳам бу ҳақда фикри бор:

— Эҳтимол, бугунги иқтисодий танглик театрга томошабинларнинг кам келиши сабабларидан биридир. Лекин яхши асар йўқ деган фикрга мутлақо қўшилмайман. Мана, бизнинг театримиз жамоаси бошқа театрдан Баҳодир Йўлдошевни таклиф этиб, у киши бошчилигида «Нодирабегим» асарини саҳналаштирди. Асар томошабинларга манзур бўлмоқда. Демак, асар бор. Фақат уни қиёмига етказадиган режиссер, маҳорат билан ўйнайдиган актёрлар керак.

Бу ниҳоятда ҳақ, одилона фикр. Негаки, ҳар қандай шароитда ҳам изланиш, чорасиз вазиятдан чиқиш учун имкон даражасида астойдил ҳаракат қилиш лозим. Ҳамид Тўхтаев ҳам иложи борича томошабинга кўпроқ руҳий ва маънавий озуқа беришга, ҳар бир яратган образи билан қандайдир янгилик яратишга интилади. Бунда унга рафиқаси Мушарраф Тўхтаева ҳамиша ҳамкор, ҳамфикр. У ҳам кўпдан бери Муқимий номидаги театрда актриса сифатида фаолият кўрсатиб келмоқда. Биз бу ижодкорлар оиласига омад тилаб қоламиз.

Аброр ЙЎЛДОШЕВ.

Янги китоблар

МУҲИМ ҚЎЛЛАНМА

Яқинда Ибн Сино номидаги нашриёт-матбаа бирлашмаси Абдуҳамид Махсумов ва Иной Пирмуҳамедовларнинг «Биоорганик кимё» деб номланган дарслик китобини босмадан чиқарди. Мазкур қўлланма мустақиллик шарофати ила тиббиёт соҳасида ўзбек тилида битилган қалдирғоч дарсликлардан бири сифатида ҳам аҳамиятга моликдир.

Тиббиёт фанининг ривожланиши, юксак малакали шифокорларга бўлган эҳтиёжнинг ошиши биоорганик кимё соҳасида ҳозирги талабларга бевосита жавоб бера оладиган кадрлар тайёрлашни тақозо этмоқда. Республика Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан тиббиёт олий билимгоҳларининг талабалари учун дарслик сифатида тавсия этилган ушбу китобнинг юзага келишида кимё фанлари доктори, биринчи Тошкент Давлат Тиббиёт институти биоорганик ва биологик кимё кафедрасининг мудири, профессор Абдулҳамид Махсумовнинг хизматлари катта бўлди. Кимё соҳасининг йирик мутахассисларидан бири бўлган А. Махсумов қарийб чорак асрдан бери мазкур олий ўқув юртида талабаларга сабоқ бериб келади. 300 дан ортиқ ихтиролар муаллифи, таниқли мураббий ўзининг кўп йиллик илмий изланишлари ва тадқиқотлари заминида тиббий ўқув юртлари талабалари ва кимё фани билан қизиқувчилар учун бағоят зарур бўлган ушбу дарсликни яратди.

Тиббиёт олийгоҳлари учун биоорганик кимё бўйича тасдиқланган янги ўқув дастурида талабаларга назарий тушунчаларни янада чуқурроқ англатиш, органик бирикмаларнинг хоссалари уларнинг электрон ва фазовий тузилишига бевосита боғлиқлиги ҳақидаги ғояни кенгроқ ифода этиш кўзда тутилган. Шу кунга қадар тиббиёт институтлари учун ўзбек тилида ёзилган дарсликларнинг йўқлиги таълим самарадорлигини таъминлашда маълум муаммоларга сабаб бўлиб келаётган эди. Мазкур дарслик уларни бартараф этиш имкониятларини беради, деган умиддамиз. Дарслик муаллифларига эса мураббийлик ва илмий фаолиятларида янги муваффақиятлар тилаймиз.

М. АҲМАДЖОНОВ.

ҲАМЮРТЛАРИМИЗ ИККИНЧИ

Шу йилнинг 3—5 сентябрь кунлари пойтахтимиздаги «Алпомиш» спорт саройида Осиё ва Тинч океани мамлакатларининг таэквондо бўйича биринчи чемпионати бўлиб ўтди. Унда Австралия, Малайзия, Хитой, Корея, Ҳиндистон, Япония, Покистон каби мамлакатлардан ташриф буюрган 17 жамоа вакиллари куч синашишди.

Мусобақаларда ҳамюртимиз таэквондочилари команда ҳисобида Кореядан кейин иккинчи ўринни эгаллашди.

Тошкентлик ёшлар ўртасида жаҳон чемпиони Баҳром Қулаҳмедов ўз вазни бўйича (63 кг.) ғолиблик шоҳсупасига кўтарилди. Яна бир пойтахтлик спортчимиз Ботир Мамедов «Энг яхши спортчи» номига сазовор бўлди. Бу фахрли ном вакиламиз — ўсмирлар ўртасида жаҳон чемпионатининг бронза медали совриндори Лариса Гольцман (суратда ўнгда)га ҳам насиб этди.

Суратчи Ф. ҚУРБОНБОЕВ (ЎзА).

Келгуси сонда:

- **ЮЛҒИЧЛАРГА ЎРИН ЙЎҚ**
- **ТАРИХНИНГ ЎКИНЧЛИ САҲИФАСИ**

Газета саҳифаланаётганда:

ЎзА мухбирларидан қуйидаги икки хабарни олдик. Унда жумладан шундай дейилади.

Шаҳрихондаги «Волкар» қўшма корхонасида дастлабки эмалланган сим тайёрланди. Саноат ишлаб чиқаришида ўта танқчил ҳисобланган бу маҳсулот республикамизга четдан олиб келинар эди. Шаҳрихонлик кабелчилар йил охиригача икки турда эмалланган сим чиқариш ниятида меҳнат қилмоқда.

* * *

Фарғона вилояти матбуот бошқармаси қошидаги «Фарғона» нашриёти «Истиқлол ва бунёдкорлик дастури» деб номланган рисолани нашр этди. Унда Ўзбекистон мустақиллигининг оламшумул тарихий аҳамияти, унинг иқтисодий, ижтимоий, сиёсий ва маънавий негизлари ҳамда омиллари ёритиб берилган.

THE 1994 EDMUND S. MUSKIE FELLOWSHIP PROGRAM OPPORTUNITIES FOR GRADUATE STUDY IN THE USA

The Government of the United States of America and the United States Information Service of the American Embassy in Tashkent announce the 1994 Edmund S. Muskie Fellowship Program which will provide:
150 fellowships, one year or two years in lenght, for graduate study in the USA, some of which may lead to a degree or certificate from a US institution.

FIELDS:
Business Administration — *Law*
Public Administration — *Economics*

Competition for the Edmund S. Muskie fellowship program is merit-based and open. Anyone meeting the criteria below is eligible to apply. Applicants must be:

- ☐ Citizens of Armenia, Azerbaijan, Belarus, Estonia, Georgia, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Latvia, Lithuania, Moldova, Russia, Tajikistan, Ukraine, or Uzbekistan
- ☐ Lacking funding for study in the United States
- ☐ Under the age of forty (40) at the time of application
- ☐ Holders of an undergraduate degree (five-year program) with good academic standing by July 1994
- ☐ Proficient in written and spoken English at the time of application
- ☐ Able to demonstrate professional aptitude and leadership potential in their field of specialization
- ☐ Able to begin study in the United States in August 1994

Participation in the Edmund S. Muskie Fellowship Program is contingent upon the ability to recive and maintain a U.S. visa.

Spouses of U.S. citizens, individuals currently enrolled in academic programs in the United States, persons residing, working, or earning a living in the U.S., or individuals who have applied for an immigrant visa or political asylum to any country are not eligible.

The Edmund S. Muskie Fellowship Program does not discriminate on the basis of race, color, sex, religion, national and ethnic origin, handicap, or disability.

Support for the Muskie Fellowship Program is provided by the United States Information Service.

The program is administered by:

The American Council for Collaboration in Education and Language Study (ACCELS)

Institute of International Education (IIE)

International Research and Exchanges Board (IREX)

Soros Foundation

Further information and applications are available from the following office:

Muskie Fellowship Program
U1. Furkat 1
5th floor, room 7
700027 Tashkent, Uzbekistan
Telephone: 45-45-66
45-23-48

Completed applications for the 1994 Edmund S. Muskie Fellowship Program must be received by the above office by October 29, 1993.

Бош муҳаррир: Жаббор РАЗЗОҚОВ
Таҳрир ҳайъати: М.АБДУСАМАТОВА, А.АҲМЕДОВ (*бош муҳаррир ўринбосари*), К.ЖУМАНИЁЗОВ, З.МАМАДАЛИЕВ, К.РАҲИМОВ, З.РИХСИЕВ (*масъул котиб*), С.РУСТАМОВ.

Таъсис этувчи:
ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАР ИТТИФОҚИ МАРКАЗИЙ ҚЎМИТАСИ
ва
"ТУРКИСТОН" ИЖОДИЙ ЖАМОАСИ
газета 1925 йил 8 февралдан "Ёш ленинчи" номи билан чиқа бошлаган.

ТАҲРИРИЯТ:
хатлар ва оммавий ишлар – 32-56-57; ёшлар сиёсати ҳамда фан ва халқ таълими – 32-57-93; ижодкор ёшлар – 32-57-52; иқтисод, қишлоқ ёшлари, спорт ва ватанпарварлик – 32-55-81; ахборот ва бадиий безаш – 32-53-98; тижорат – 32-58-48; қабулхона – 32-56-58.

МАНЗИЛИМИЗ:
700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Нашр кўрсаткичи: 64607

Газетамиз ҳафтанинг сешанба, пайшанба, шанба кунлари чиқади.

Қўлёзмалар ҳамда суратлар муаллифларга қайтарилмайди ва таҳлил этилмайди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Манзилгоҳи: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.. 1 2 3 4 5 6

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00130. Буюртма Г — 542. 59122 нусхада босилди, ҳажми — 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А—2. Босишга топшириш вақти — 21.00. Босишга топширилди — 22.30 да